

Sreda, 26. oktobar 2005.

Svedok Miloš Đošan

Svedok Vlatko Vuković

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.03 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju, zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, izvolite, nastavite.

DODATNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, pitao sam vas juče o događaju koji ste pomenuli u unakrsnom ispitivanju o Suvoj Reci (Suhareke), kada ste objašnjavali zašto smatrate da nemate poverenja u istražitelje. Šta se to, u stvari, dogodilo?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, mi smo dobili izveštaj da je na zahtev...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko to, ko to "mi"?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ja sam bio načelnik Komisije za primenu Vojno-tehničkog sporazuma (Military Technical Agreement). To je bila komisija koja je bila zvanični ogranak KFOR-a (Kosovo Force), a ja sam bio načelnik našega dela te komisije. Načelnik KFOR-ovog dela komisije bio je brigadni general Bruno Neve (Bruno Neve). Na jednom sastanku postavili smo pitanje zašto je u Suvoj Reci na zahtev Haškog tribunala otvorena masovna grobnica i kada su našli telo Milivoja Ristanovića, Srbina, ta masovna grobnica je odjednom zatvorena, odnosno taj slučaj je zatvoren. Na to naše pitanje, po nalogu generala Nevea, odgovarao je Guido. On je bio predstavnik UNMIK (United Nations Mission in Kosovo) policije u tome delu komisije i jednostavno je rekao da ne vidi ništa čudno u tome zašto se mi interesujemo za to pitanje. I rekao je da su sve masovne grobnice, u

stvari, groblja i da njega taj deo, potpuno zbunjuje naše pitanje. Ostalo je da će nam to objasniti, to nikada nije bilo razjašnjeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Recite, generale, da li je prema onom sporazumu Ahtisari (Marti Ahtisaari) - Černomirdin (Victor Stepanovich Chernomyrdin) ili da ne pominjem to, prema Rezoluciji 1244 (UN Security Council Resolution 1244) bilo predviđeno da se demilitarizuje UČK (OVK, Ushtria Clirimtare e Kosoves), da se razoruža?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je razoružana?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Nije. Ona je pretvorena u Kosovski zaštitni korpus (TMK, Trupat Mbrojtese te Kosoves), u stvari samo je promenila ime.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle i danas nisu razoružani ...

TUŽILAC NAJS: Nisam siguran u vezi sa kojom temom iz unakrsnog ispitivanja se postavljaju ova pitanja. Mislim da bi bilo dobro da prvo identifikujemo temu.

SUDIJA ROBINSON: Nisam vas čuo, gospodine Najs (Nice).

TUŽILAC NAJS: Nisam siguran na koji deo unakrsnog ispitivanja se odnosi ovo dodatno ispitivanje. Moramo da identifikujemo temu da bi bilo jasnije i da bismo znali da li je u pitanju nešto novo.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, u vezi sa kojim delom unakrsnog ispitivanja postavljate ova pitanja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O onom u kome je gospodin Najs pitao svedoka zašto izražava sumnju u objektivnost i pravilno ponašanje pripadnika KFOR-a i UNMIK-a na Kosovu i Metohiji. Generale, da li je zadatak zaštitnih snaga Ujedinjenih nacija (United Nations) kako piše u Rezoluciji ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, ne gospodine Miloševiću, morate da sačekate dok ja ne donesem odluku. U kom pravci ide vaše ispitivanje u vezi sa Rezolucijom 1244?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Robinson (Robinson), gospodin Najs je pitao svedoka zašto sumnja u objektivnost ponašanja pripadnika UNMIK-a i KFOR-a na Kosovu. I ja ga sad pitam da li su prema Rezoluciji 1244 pripadnici UNMIK-a i KFOR-a imali zadatak da zaštite celokupno stanovništvo na Kosovu. Dakle, da li su imali taj zadatak?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Jesu.

SUDIJA ROBINSON: Nije vam još postavljeno pitanje. Još uvek nisam doneo odluku u vezi s tim.

SVEDOK ĐOŠAN: Ja se izvinjavam.

SUDIJA ROBINSON: U redu, možete da postavite pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su imali zadatak da zaštite celokupno stanovništvo na Kosovu?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Imali su.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su ga zaštitili?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Nisu zaštitili. O tome govore mnoga ubistva, progoni i, na kraju, 17. mart je najbolje pokazao kako štite narod na Kosovu i Metohiji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Gospodin Najs vam je predočio ovde knjigu "Kako viđeno, tako rečeno" (As Seen, As Told). Da li ste vi, čitajući knjigu, mogli da zaključite da je ono šta je tamo rečeno viđeno od onih koji su knjigu sastavljali?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ne, nisam nigde pročitao da piše taj i taj je video, nego je, mislim, taj naslov samo izabran na pogodan način da bi imao neki efekt.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodin Najs vam je pokazao u fusnoti da je za jedan događaj koji se ticao navodnih zločina, nekih 15 svedoka

ukazao na, izbrojao 15 svedoka ... Da li vi smatrate da se to može smatrati verodostojnim i da li je na Kosovu moguće naći 15 svedoka za svaki takav ...

SUDIJA ROBINSON: Nije na ovom svedoku da daje komentar o tome. Mi ćemo sami da procenimo ta pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodin Najs vam je u jednom trenutku postavio pitanje na osnovu čega ste sticali uvid, pa je pomenuo knjigu, eto tu knjigu koju sam malopre pomenuo ... Moje pitanje je sasvim konkretno: da li ste vi sticali uvid u situaciju na Kosovu na bazi neke knjige ili knjiga, ili na osnovu ličnog saznanja i onoga šta ste tamo lično videli i informisani?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ja sam na Kosovu i Metohiji, a prvenstveno u Đakovici (Gjakove) bio najveći deo vremena i imao sam, osim toga, svoju komandu u Đakovici, imao sam veliki broj starešina koji su i pre moga dolaska dole i pre početka agresije živeli u Đakovici, imao sam svoja dva bataljona u Đakovici, prema tome ja sam imao saznanja o događajima, a nisam ih sticao na osnovu knjiga ili nekih brošura.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, vi ste objašnjavali šta se događalo 24. marta. Koliko se sećam rekli ste da ste taj dan bili na brdu Čabrat (Cabrat) neposredno iznad Đakovice kada je počelo bombardovanje.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I rekli ste da je tada gorelo u Đakovici.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Od čega je gorelo?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Gorelo je od bombe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pomenuli ste crkvu svetog Antuna, to je katolička crkva koja je, takođe, gorela i pomenuli ste da je ona u neposrednoj blizini kasarne. Kako je došlo do toga da se zapali ta crkva, odnosno da bude zapaljena ta crkva? Koje to učinio?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Crkva nije gorela. Crkva svetog Antuna, to je katolika crkva koja se nalazi odmah uz kasarnu i nije gorela. Ona nije

oštećena do 11. juna kad smo mi izašli iz Đakovice. Mi smo jedno vreme u toj crkvi imali smešten jedan deo bolničkih kapaciteta, kada je porušena naša garnizona ambulanta. Inače, mi smo imali veoma korektne odnose sa sveštenstvom te katoličke crkve. Katolička crkva nije oštećena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle ona uopšte nije oštećena za vreme rata, a oštećena je po odlasku naših snaga.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Kad sam ja polazio iz Đakovice 11. juna, nije bila oštećena. To sasvim sigurno znam, to bih video i uostalom znam gde je, često sam obilazio tu crkvu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta ste videli da je gorelo od 24. marta i da je bilo razrušeno kad ste pregledali?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Gorela je, tu noć je gorela Katolička ulica. To je ulica koja se nalazi neposredno ispod Čabrata, sastavni deo je, takoreći, Čabrata i predstavlja i naselje koje se zove Čabrat. Ona je sagrađena, to je jedna stara ulica, sagrađena uglavnom od drvenih kućica iz perioda, valjda još turskog i bila je veoma lepa ulica, ali ona je gorela tu noć.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Od čega je gorela ona?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Gorela je od bombe. NATO bombe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodin Najs je insistirao na paravojnim formacijama. Dakle da li ste vi imali i imali priliku da znate za bilo kakvu paravojnu formaciju u Đakovici?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: U Đakovici nije bilo paravojne formacije, ako izuzmemo pripadnike terorističke vojske UČK. Terorističke UČK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodin Najs je nekoliko puta tvrdio da se vaše svedočenej mora da suzi isključivo na događaje koji se tiču vaše jedinice, to ste čuli?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se vaše svedočenje, s obzirom da ste bili komandant garnizona, odnosi i na događaje u Đakovici?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi, kao komandant garnizona, znali za svaki događaj u Đakovici?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Za svaki krupni događaj sam u Đakovici znao. Možda je bio neki pojedinačan događaj koji je mogao promaći, ali ja ...

TUŽILAC NAJS: To je sugestivno pitanje, pogotovo što je svedok povukao većinu onoga šta je rekao u vezi sa onim šta zna o nečemu i ja mislim da je zaista teško da se proceni kuda ide ovo dodatno ispitivanje.

SUDIJA ROBINSON: Preformulišite pitanje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li ste vi povukli nešto od onoga šta ste rekli?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada sam vas pitao o događajima u Đakovici, a pitanja sam vam postavio pošto ste objasnili da ste bili komandant garnizona u Đakovici, a o tome vas je pitao i gospodin Bonomi (Bonomy), da li biste vi morali znati za neki događaj, da se desio onako kako to piše u ovim materijalima gospodina Najsja? Šta je vaš odgovor na to pitanje?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ja sam rekao da se neki događaj desio, ja bih to znao.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, to nije primereno pitanje. Možda je to tehničko pitanje da vi niste u mogućnosti da formulišete pitanje na adekvatan način.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Đošane, ja sam vas pitao, idući po tačkama, odnosno paragrafima za sve događaje koji su se dogodili u Đakovici.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo moguće da se neki od tih događaja dogodi, na primer sećate se Čerima (Qerim), vi ste objasnili da ste bili u Ljug bunaru (Lug-bunar) 500 metara odatle i raznih drugih događaja, dakle da li biste za te događaje, da su se dogodili, znali.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da su se dogodili, ja bih za njih znao, jer sam imao referisanja. Ja sam tada rekao da je u Đakovici bio deo moje jedinice, da sam imao moje starešine, da je bio i Nike Peraj (Nike Peraj) za svo to vreme u Đakovici i da bih ja morao saznati da se neki događaj, tako krupan kao što se navodi, desio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, samo još par pitanja koja se tiču ovog vašeg ratnog dnevnika. Gospodin Najš je rekao da se razlikuje format od dana do dana. Da li su sve stranice dnevnika po formatu iste? Po formatu.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Po formatu ... Ne znam šta mislite? Po veličini?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Po veličini.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Po veličini jesu, međutim po obliku, po načinu pisanja ima različitih načina, ali sve su stranice jednake po formatu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su sve stranice, u uglu svake stranice ima broj stranice, da li su sve stranice označene brojevima istim rukopisom?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Jesu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se, dakle ... U čemu se onda razlikuju stranice gde dolazi do poprečnog ili vertikalnog upisivanja podataka?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Razlikuju se od stila onoga ko je u tom trenutku bio u komandi i ko je vodio taj dnevnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je dnevnik vodilo jedno ili više lica?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Više lica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko obično vodi dnevnik?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Obično dnevnik vodi jedan od organa u operativnom odseku, ili neko od mojih pomoćnika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to uvek bio slučaj u ... Kod vašeg dnevnika?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, ali nije bilo uvek isto lice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala vam. Na stranici 7, ovde je pominjano pitanje dobrovoljaca ... Da li imate vi dnevnik pred sobom?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Nemam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sad ne mogu da vam dam ovaj primerak, jer ga ja imam samo ovde pred sobom, ali pošto ga svedok nema, gospodine Robinson, da bismo štedeli vreme, mogu li ja da pročitam sa te stranice rečenicu, da bih postavio pitanje svedoku?

SUDIJA ROBINSON: Da, da.

SUDIJA KVON: Koji je datum i koje je vreme?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je datum 2. april 1999. godine, petak, piše: "deseti dan rata", stranica sedma.

SVEDOK ĐOŠAN: Rekli ste sedma stranica ... Evo, imam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas pročitajte šta piše, u sredini je stranice, otprilike. Piše "17.00". Šta piše tu u ovom redu koji počinje, "17.00"?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Evo, ovako: "U 17.00, došla je grupa od 80 dobrovoljaca u kasarnu 'Metohija'. Izvršena je raspodela po jedinicama".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dovoljno. Dakle da li se tu ... To je jedina rečenica koja se odnosi na dobrovoljce.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su, dakle, dobrovoljci kad bi došli bili organizovani u jedinstvenu formaciju ili je na neki drugi način postupano sa dobrovoljcima?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Dobrovoljce je uvek dovozio starešina iz personalnog organa komande korpusa. Dovodio ih je sa njihovom dokumentacijom, znači vojničkim knjižicama i onim šta ide uz to. Na osnovu toga i njihove dobi starosne, a prvenstveno tamo gde su služilo vojni rok,

odnosno njihove specijalnosti, mi smo ih raspoređivali u osnovne jedinice. Prema tome, ako je neko služio vojsku, na primer kao vezista, on je išao u komandni divizion, u četru veze. Ako je služio vojsku kao poslužioc PA topa, onda je išao u neki od divizona, u neki vod ili bateriju na takvom oruđu. Bilo je dobrovoljaca koji nisu odgovarali ni jednom od tih specijalnosti, ali su bili ljudi koji su mogli, koji su imali naobrazbu i mogli su da rade u komandi, u štabu, da vode određenu dokumentaciju, da pomažu u administraciji, bilo je onih koji su bili u pešadiji, oni su određivani da budu u sastavu pešadijske jedinice za obezbeđenje i tako dalje. Uglavnom su kod nas ljudi tako raspoređivani. Ali nikada, ni u jednom slučaju nisu bili svi u istoj jedinici i nisu bili jedna jedinica, a nikada im nije komandovao niko od njih ko je dolazio sa njima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle oni su bili raspoređivani po jedinicama kao i svi drugi vojni obveznici.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Kao svaki drugi vojni obveznik. To, u stvari, jesu bili vojni obveznici, ali oni koji nisu bili na našem rasporedu i koji nisu u tom slučaju bili pozvani na mobilizaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodin Najs je ukazao da u dnevniku nedostaje 26. april 1999. godine, a onda je gospodin Kvon (Kwon) ukazao da ga ima sa ovog otkucanog teksta. Pogledajte 26. april 1999. godine, to vam je otkucana stranica četvrta, četvrti list od pozadi. To je u dnevniku koji je sada ispred vas.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ali ne vidim tu otkucanu stranu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pred kraj. Jeste.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Koji ste rekli dan, molim vas?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 26. april 1999. godine. To je dan koji prethodi 27. Gospodin Najs je izrazio sumnju zašto nedostaje 26.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Pa nema ga kod mene ovde. Ima 29., 1., ja ga ovde nemam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pre 29., list pre 29.

TUŽILAC NAJS: Očigledno, ako je reč o originalu i pošto je optuženi skrenuo našu pažnju na broj upisan rukom u gornjem desnom uglu i trebao bi da bude broj 32. Ja nemam tu stranicu 32.

SUDIJA KVON: To je samo na otkucanoj verziji.

TUŽILAC NAJS: Da, to je samo na otkucanoj verziji i to čini priču još čudnijom, jer optuženi je nama dostavio putem Suda i direktno gospođi Diklič (Diklich), tačnije jedan od saradnika optuženog, originalnu dokumentaciju. Prema tome, ako je ova otkucana stranica, verzija 26. aprila 1999. godine i ako sam je ja prevideo, to je nešto šta bi trebalo da bude u originalnom dokumentu koji je nama dostavio optuženi i ja bih voleo da vidim gde je to.

SUDIJA ROBINSON: Ne želim da se zaglavimo sa ovim pitanjem, ali, gospodine Miloševiću, da li vi možete da date kratak komentar u vezi s tim?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Najkraći i najjasniji komentar. U toku dana ćete dobiti ceo dnevnik. Obavestio me je gospodin Tomanović da ćemo danas u toku dana dobiti ceo dnevnik, tako da će sve moći da se uporedi. Ova otkucana stranica je prekucan rukopis sa te nedostajuće stranice kod gospodina Najsa, ali ćete u dnevniku koji će biti celovit, dakle može svako da ga uzme i da ga pregleda ponovo, od prve do poslednje stranice, u originalu, odnosno fotokopija originala koji se nalazi u arhivi.

SUDIJA ROBINSON: Mislim da je bolje da taj ceo dnevnik dobijemo što pre.

TUŽILAC NAJS: Tabulator 6, dokazni predmet Odbrane za ovog svedoka. Iako Pretresno veće ima poređane papire na isti način kao i ja, postoje originalno tri dela. Prva dva su povezana sa engleskim prevodom i ako pogledamo drugi deo, videćete na drugoj stranici unos za 26. april 1999. godine. Ali i dalje je to vrlo nezadovoljavajuća situacija jer moguće je da je optuženi sve vreme imao na raspolaganju bilo ceo dnevnik bez mogućnosti da ga dostavi danas ili barem ove delove originala koje mi nismo imali na raspolaganju tokom unakrsnog ispitivanja. Ovo nije sporedno pitanje, ovo

je vrlo važno pitanje, dostavljanje svih dokumenata koji nama jednostavno nisu bili na raspolaganju.

SUDIJA ROBINSON: Vi se sada, gospodine Najs, jako približavate tome da optužite optuženog da je imao neke zle nemere, a niste postavili adekvatnu osnovu za tako nešto i ja ne mogu tako nešto da dozvolim.

TUŽILAC NAJS: Ja se izvinjavam, ali ono šta radim je da skrećem pažnju Pretresnog veća na suštinu procesa utvrđivanja činjenica, što treba da bude veoma rigorozan postupak. Pre svega mislim na ovu veoma važnu dokumentaciju, ne mislim isključivo na ovu o kojoj sada govorimo, već generalno. Drugo, ovde su u pitanju dva kritična datuma o kojima ja nisam dobio nikakvu informaciju sve dok nisam zahtevao i treće, stvar koju želim posebno Pretresnom veću da predočim, sada je jasno da postoji takav dokument. Reč je o planu "Reka" koji je od izuzetnog značaja za nas i posebno što je to jedan vrlo važan i poznat događaj koji se desio u tom regionu u to vreme. A mi nismo imali na raspolaganju dokumenta koja su postojala pre nego što je ovo i pokrenuto.

SUDIJA ROBINSON: Ja moram ovo da razmotrim kada dnevnik bude stavljen na raspolaganje kasnije tokom dana.

ADVOKAT KEJ: Pitanje obelodanjivanja dokumenata od strane Vlada Srbije Tužilaštvu je nešto što nema nikakve veze sa ovim optuženim, a gospodin Najs kontinuirano nastavlja da se žali na optuženog, međutim to nije pitanje kojim se on bavi, to je nešto što je izvan njegove kontrole. I to želim da imate na umu. Ja sam stalno isticao i ističem da je iznošenje takvih tvrdnji u odnosu na optuženog vrlo nefer.

SUDIJA ROBINSON: Ja sam već dovoljno čuo o ovom pitanju i ne želim da se više time bavimo, ali ću da se konsultujem o posledicama korišćenja ovog dnevnika kada se stavi, u celini, kasnije na raspolaganje.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo da vam skrenem pažnju na jednu stvar, gospodine Robinson. Ja sam dobio samo one listove koje ste dobili i vi. Prethodnu selekciju je izvršio moj saradnik sa svedokom i dnevnik da se vide neke stranice radi primera. Pošto je gospodin Najs insistirao da se nabavi ceo dnevnik ... Evo vidite, nabavljen je ceo dnevnik i moći će da se ustanovi da li je nešto neko hteo da sakrije. A ni jednu stranicu, osim onih koje ste vi dobili, od početka nisam imao ni ja. Niti sam se tim bavio. I kad bih čitao sve dnevnik od početka do kraja, ja ne znam kad bih to mogao da uradim.

SUDIJA ROBINSON: Poteškoća u vezi s tim, gospodine Miloševiću, je da mi to dobijamo vrlo kasno u svedočenju ovog svedoka. Videćemo kakva će da bude situacija kad sve to dobijemo i onda ćemo da donesemo odluku šta treba da se preduzme ako nešto bude potrebno da se preduzme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, samo da ovo još razjasnimo. Vi imate ovde pred sobom i stranu 33 na kojoj je 27. april 1999. godine, koji je taj kritični dan i vi ste juče citirali šta je tu upisano.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ja nemam ovde 27. april 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je strana 33, vi imate isti taj dnevnik koji imam i ja.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ali na ovome kod mene nema obeleženih listova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste juče, juče ste ...

SUDIJA KVON: Ovo šta je rukom pisano.

SVEDOK ĐOŠAN: Ja sam juče čitao ovo sa grafoskopa, to nemam ja sada ovde. Da pogledam malo bolje ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da bismo štedeli vreme ...

SUDIJA ROBINSON: Svedoku treba da se daju rukom ispisane stranice.

SVEDOK ĐOŠAN: Pa ovo je rukom pisana stranica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da, rukom pisana.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Evo je, to je iz moga dnevnika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle piše, šta piše, "otpočela", šta piše? Samo pročitajte taj prvi red. 27., već imate.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Od početka da čitam, je li?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Od početka stranice, ali ne morate od početka, jer se prvo govori o bombardovanju.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: "Sa većim intenzitetom nego prethodnog dana, neprijateljska avijacija vrši povredu vazdušnog prostora sa ..."

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to nije bitno.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Đošan, samo trenutak. Samo trenutak. Prevodioci vas mole da čitate sporije.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Dejstva izvodi znači avijacija po kasarni "Devet Jugovića" i po objektu MUP-a.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Evo sledeće: "U 6.00 otpočela akcija čišćenja šiptarskih terorističkih snaga, 'Reka' ..."

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne treba dalje da objašnjavate ko sve učestvuje u njoj pod ovim ... Dakle kakva je ovo akcija koja je ovde upisana?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ovo je akcija koja je bila znači usmerena protiv šiptarskih terorističkih snaga u rejonu Reke (Reke).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li to, da li ovo daje bilo kakvu mogućnost da se šire tumači, ako se kaže "šiptarskih terorističkih snaga" da se može odnositi na bilo koga drugog, osim na teroriste?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Isključivo teroriste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Postavio vam je pitanje gospodin Najs u vezi sa nekim stenogramom sa Vrhovnog saveta odbrane

od 1995. godine, gde sam ja u ovome, u jednoj intervenciji upotrebio, upotrebio izreku "strah kuću čuva". Da li vam je poznata ta izreka?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, to je uobičajena izreka u narodu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vojska je došla u kakvu kasarnu? Koja je bila prazna ... Je l' bila prazna kasarna?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, kasarna je bila prazna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je stara bila ta kasarna koja je bila prazna?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ja sam juče počeo govoriti, ta kasarna je bila stara, od 1932. godine bila je vojska tu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako je ovde upotrebljena izreka "strah kuću čuva", ko je trebalo da se plaši od toga?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Naravno teroristi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to ima ikave veze s građanima?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Nema. Zašto bi se plašili? Jedna kasarna je bila u Đakovici. Zašto bi se pošten čovek plašio ili vojske ili policije?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, generale, nemam više pitanja. Gospodine Robinson, ja sam završio sa dodatnim ispitivanjem, kao što vidite, vrlo kratko.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Miloševiću. Gospodine Najs, razmišljam o tome da li u slučaju ako budete imali dodatnih pitanja kad dobijete dnevnik, da li bismo trebali da zamolimo svedoka da ostane?

TUŽILAC NAJS: Ja vas pozivam da upravo to uradite. Isto tako vas pozivam da od optuženog zatražite da nam razjasni ono šta je pokušavao da objasni. Čini mi se da nismo dobili objašnjenje koje odražava realnost. Dostava dokumenata je jedna jako važna stvar. Kad je reč o lokalnim vlastima, mi smo jasno ovde izneli da nas oni ovde stalno opstruiraju. Mi smo vam objasnili razne poteškoće s kojima se susrećemo prilikom dobijanja dokumenata i s vremena na vreme izgleda da postoje različiti standardi koji se primenjuju prema nama i prema optuženom. Naravno, to ne mora da ima nikakve

veze s njime. To nije njegova greška. On je jutros rekao da smo dobili u rukopisu sve šta je on imao, ali to očigledno ne može da bude tačno, jer bez rukom pisane stranice za 26. april 1999. godine nije bilo moguće to da se prekuca i prevede na engleski. Prema tome optuženi u svom posedu ima više nego što smo videli u vezi sa ovim svedokom. Druga stvar, ako optuženi bude danas u stanju da preda celu verziju dnevnika u originalnom formatu, onda mi to sigurno želimo da pogledamo. U tom slučaju, a), neko na strani optuženog je to već imao u svojim rukama već duže vremena ili, b), a to je još interesantnije, postoji proces koji omogućava da se takvi dokumenti nađu, takoreći, preko noći, a mi to treba da znamo, jer ako je to zaista slučaj, onda ima i drugih dokumenata.

SUDIJA BONOMI: Ali čekajte da se to dogodi. Ova debata se oslanja na spekulacije o tome šta bi se sve moglo da se dogodi, pa je, samim tim, besmislena. To je prvo. Drugo, meni se čini da je gospodin Kej (Kay) sasvim u pravu. Zahtevi koje Tužilaštvo šalje za dokumente su *ex parte* od optuženog. Prema tome, on uopšte ne učestvuje u tom procesu. Tu situaciju treba razlikovati od situacije u kojoj optuženi nama daje materijal koji on ima na jedan nezadovoljavajući način, malo po malo, u komadima, kao što je slučaj sa ovim dnevnikom. Morate da razlikujete te dve situacije. Možda vi imate sasvim opravdanu osnovu za vašu kritiku, ali važno je da se tačno zna koja je osnova za nju.

TUŽILAC NAJS: Ja se slažem sa vašom razlikom i ja to svakako imam na umu, međutim ono šta sada želim da kažem i da znam, a to bi Pretresno veće možda želelo da zna, je jednom kad dobijemo originalni dnevnik, kako to bude zaista taj originalni dnevnik, kojim putem je došao ovamo. Isto tako izgleda da se možda čini da postoji način da se materijali dobiju u roku od 24 sata. Ako je to istina, onda mi ubuduće moramo da postupamo na osnovu te pretpostavke. I to bi nam svima bilo veoma korisno.

SUDIJA ROBINSON: Govorim u svoje lično ime, gospodine Miloševiću, ono šta mene sada interesuje je kada ćemo da dobijemo taj dnevnik?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Treba da stigne iz Beograda. Ja sam vam juče dao obaveštenje koje sam dobio od gospodina Tomanovića, da je on odmah, prošle nedelje, kada je pitanje pokrenuto, podneo formalni zahtev,

urgentan, dakle s obzirom da je u toku svedočenje, da se iz arhive dobije originalni dnevnik u celini. I danas mi je rekao da u toku dana treba da stigne. Pretpostavljam da će ga doneti neko ko dolazi danas. I čim stigne, odmah ćete ga dobiti. Drugo, ovo šta je rekao gospodin Najs da sam ja imao prekucanu stranicu i da je to dokaz da sam imao stranicu u rukopisu bi bilo tačno samo da sam ja bio taj koji je prekucavao stranicu. A nisam ja prekucavao stranicu, ja sam dobio tu stranicu kao što ste je i vi dobili. I tu nije bilo nikakve namere da se neki deo dnevnika ne da, već namere da se samo uzmu primeri, neki dani ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Miloševiću.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Generale Đošan, time je vaše svedočenje završeno, ali imajući u vidu tu situaciju vezanu za dnevnik, molim vas da ostanete ovde danas i da budete na raspolaganju i sutra ujutro u slučaju da bude potrebno da vam se postavljaju dodatna pitanja koja će da proizađu iz samog dnevnika, a koji ćemo da dobijemo kasnije danas. Sada možete da idete.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, sledeći svedok.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, pre nego što pozovem sledećeg svedoka, ja bih želeo samo da pokrenem jedno administrativno pitanje i da vam dam jednu informaciju. Da li to mogu da učinim?

SUDIJA ROBINSON: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Sasvim kratko, neće uzeti više od dva minuta. Vi ste me obavestili, gospodine Robinson, da sam dobio ono šta je pisalo "Confidential Prosecution Witness List" (Poverljiv popis svedoka Tužilaštva) to je ono šta je Registar (Registry) dao, po danima svedočenja za vreme njihovog slučaja. To je Registar dao. I to su, praktično, dva dokumenta. Jedan se odnosi na fazu Kosovo koja je počela 12. februara 2002. godine,

a drugi se odnosi na fazu Hrvatska i Bosna, koja je počela 26. septembra 2002. godine. Pretpostavljam da ste vi dobili iste te dokumente, odnosno bar se nadam. Iz tih dokumenata se vidi da je, po datumima koji su u njima sadržani, ukupno dato 279 dana njihovog slučaja. Pretpostavljam da je ona razlika do punog iznosa dana ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ja neću sada o tome da slušam. Nećemo sada da slušamo zahteve u vezi sa tim. Pozovite vašeg sledećeg svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ću završiti za 30 sekundi.

SUDIJA ROBINSON: Sada nije vreme za to. To je sada sasvim neprikladno da se iznosi. Da sam znao da ste vi želeli o tome da govorite kad ste spomenuli administrativna pitanja, ne bih vam dozvolio da govorite. Sada nećemo to da slušamo. Pozovite sledećeg svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: A da li možete da mi kažete kada ćete o tome slušati?

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Svi vaši argumenti u vezi s tim treba da budu u pisanom obliku. Pozovite sledećeg svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo, ja ću pozvati sledećeg svedoka, ali želeo sam samo da vam kažem da nedostaju sati za bar 70 dana ovde.

SUDIJA ROBINSON: Prekinuo sam vas, gospodine Miloševiću, jer ste sada flagrantno prekršili moju odluku. Pozovite sledećeg svedoka, ako ga imate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Sledeći svedok je pukovnik Vuković.

SUDIJA ROBINSON: Molim svedoka da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK VUKOVIĆ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu ... Pardon. Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, sedite. Gospodine Miloševiću, možete da počnete.

SVEDOK VUKOVIĆ: Ja se izvinjavam, ali slab mi je ton u slušalicama.

prevodioci: Jedan, dva tri, ovo je prevod na BHS. Jedan, dva, tri.

SVEDOK VUKOVIĆ: Sada je u redu.

SUDIJA ROBINSON: Možete da počnete sa ispitivanjem, gospodine Miloševiću.

GLAVNO ISPITIVANJE – OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim da se iza svedoka satvi mapa Kosova da bi mogao da pokaže na početku svoju zonu odgovornosti. Mi ćemo početi, inače i pre nego što se to stavi, da ne bismo gubili vreme. Pukovniče Vukoviću, molim vas, predstavite se.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Zovem se Vlatko Vuković, rođen sam 15. avgusta 1960. godine u selu Mramorak. To je jedno malo selo u opštini Kovin, nalazi se u Autonomnoj Pokrajini Vojvodina, u Srbiji. Rođen sam u radničkoj porodici od oca Momira i majke Stane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče, recite nam ukratko vaše kretanje u službi.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa Vojnu akademiju kopnene vojske sam završio 1983. godine. Prvo mesto službovanja je garnizon Pirotd u kome sam obavljao te početne vojničke dužnosti, starešinske, normalno. 1988. godine sam dobio premeštaj u Vojnu akademiju kopnene vojske Jugoslavije gde sam obavljao komandirske i nastavničke dužnosti. 1998. godine dobio sam premeštaj u garnizon Đakovicu, obavljao sam dužnosti i u garnizonima Medveđa, Leskovac, ponovo u Beogradu i 2002. godine sam penzionisan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite šta ste bili tokom rata na Kosovu i da li možete na mapi da pokažete vašu zonu odgovornosti?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tokom rata na Kosovu i Metohiji obavljao sam dužnost komandanta Drugog motorizovanog bataljona 549. motorizovane brigade. Ja se izvinjavam, meni ovo malo teže ide, jer imam problema sa nogama. Bataljon kojim sam ja komandovao nalazio se južno od Đakovice. Ja vam mogu i tačno reći, ako treba ...

prevodioci: Molimo svedoka da govori u mikrofoni.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Granica odgovornosti moga bataljona je sa zapada bila oivičena rekom Belaja, prevoj Čafa Vanes (Qafa e Thanës), sa juga državnom granicom od prevoja Čafa Vanes do Paštrika (Paštrik) na zapadu, pardon, na istoku, od planine Paštrik do reke Beli Drim (Drini i Bardhe) i na severu rekama Beli Drim, reka Erenik (Ereniku).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Vukoviću, vi ste pre rata, koliko sam shvatio, bili potpuno zdravi.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Bio sam, gospodine Miloševiću, potpuno zdrav i bio sam odličan sportista, znači dosta sam se sportom bavio, jer mi je sudbina, inače, bila takva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada imate ozbiljne zdravstvene probleme, teško hodate, ima te probleme sa govorom ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: A to se i vidi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... šta je to?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To se i vidi, ja, ujedno se izvinjavam i Pretresnom veću, jer ponekada, posebno prevodiocima, jer ponekad progutam celu reč ili ceo slog. Bolest je nastala u ratu 1999. godine. Na žalost naši lekari se ne bave uzrocima, oni se bave samo posledicama i lečenjem posledica. Moram da kažem da posle punih šest godina nije utvrđena jasna i precizna dijagnoza. Najverovatnije je uzrok korišćenje raznoraznog oružja od strane NATO za vreme bombardovanja moje zemlje. Inače ovaj prostor južno od Đakovice označen na svim mapama kao prostor gde je najviše palo različitih vrsta projektila i onih sa osiromašenim uranijumom i različitih projektila koji su u sebi sadržali razne otrovne materije, usled isparenja prilikom eksplozije projektila.

SUDIJA ROBINSON: Oprostite, nisam vas razumeo. Da li vi kažete da je vaša bolest, vaše zdravstveno stanje na neki način povezano sa oružjem i materijalima korišćenim tokom bombardovanja NATO?

SVEDOK VUKOVIĆ: Pa u svakom slučaju to kažem, jer znam da sam do početka bombardovanja bio potpuno zdrav i sposoban, a da sam 14., 15. jula, juna te godine, znači nakon nepuna tri meseca bio težak invalid, da sam imao svega 54 kilograma i da sam jedva hodao i govorio. Sada je stanje mnogo bolje nego što je bilo u tom periodu. Tako da ja to isključivo povezujem sa upotrebom različitih vrsta oružja koje je koristio NATO u agresiji na moju zemlju.

SUDIJA ROBINSON: Znači vaš govor i hodanje su ono šta se promenilo u pogledu vašeg zdravstvenog stanja?

SVEDOK VUKOVIĆ: Pa govor i hodanje se naviše primećuju, znate, a ima i puno drugih stvari i ta loša stabilnost i loša koordinacija pokreta i problemi sa gutanjem i da ne nabrajam, ovaj, ali govor i hod su definitivno dve najveće posledice ...

SUDIJA ROBINSON: Kojim sportovima ste se bavili pre vaše bolesti?

SVEDOK VUKOVIĆ: Bavio sam se svim sportovima kojima se bavi jedan oficir vojske, a, između ostalog, bio sam i instruktor skijanja, instruktor plivanja i, normalno, svim ostalim sportovima i atletikom i sportovima sa loptom i tako dalje.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Gospodine Miloševiću, možete da nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Vukoviću, sada ćemo preći na konkretna mesta u zoni vaše odgovornosti. Evo, počecemo sa opštinom Orahovac (Rahovec). Mi smo ovde uveli kao dokaz dokument o kojem je svedočio general Delić, pod nazivom "Zapovest za podršku snaga MUP-a u razbijanju i uništenju šiptarsko-terorističkih snaga u rejonu Orhovac - Suva Reka - Velika Kruša (Krushe e Madhe) koji je bio sastavljen 23. marta 1999. godine. Gospodine Robinson, to vi imate u listi, to je D300, tabulator 356, upotrebljen 30. juna ove godine i prihvaćen 1. jula 2005. godine, dakle

uveden je u dokazne predmete. Pukovniče, vi imate taj dokument pred sobom. Recite da li ste vi postupali po toj zapovesti i šta je za vas značio taj dokument?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ovo je zapovest, ja sam je pregledao, "Zapovest komandanta korpusa za podršku snaga MUP u razbijanju i uništenju šiptarsko-terorističkih snaga u rejonu Orahovac - Suva Reka - Velika Kruša". Normalno je da je po ovoj zapovesti i inače zakon je predvideo da svaka jedinica i svaki pojedinac moraju da postupaju u duhu zapovesti svoje pretpostavljene komande. Znači ja sam postupao i moja jedinica u ovoj akciji isključivo na osnovu zapovesti dobijenih od pretpostavljene komande. Ja mogu kratko da prokomentarišem ovu zapovest. Ako je potrebno, vi mi kažite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne treba da tu zapovest komentarišete pošto je ona sasvim precizno komentarisana u svedočenju generala Delića, prilikom čijeg je svedočenja uveden kao dokazni predmet, koji nosi naziv "Zapovest za uništenje šiptarsko-terorističkih snaga u širom rejonu sela Retimlje (Reti), deblokadu komunikacije Suva Reka - Orahovac i kontrole teritorije" koju je doneo general Delić. Ona vam se nalazi pod brojem 3 i to je D300, tabulator 357, prihvaćen 1. jula, gospodine Robinson. Šta znači ovaj dokument, da li ste po njemu postupali?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ovo je, gospodine Miloševiću, bio polazni osnovni dokument na osnovu kojeg sam ja, između ostalog, sagledao mesto i ulogu moje jedinice u ovoj protivterorističkoj operaciji. Normalno sagledao sam i mesto i ulogu suseda i sve ono šta radi jedna komanda po dobijenom zadatku. Na osnovu ovog dokumenta ja sam procenio kompletnu situaciju i doneo odluku za angažovanje dela svoje jedinice. Ako pogledate tačku 5.5 na stranici 3, tu tačno piše: "Borbena grupa 2 549. motorizovane brigade" pa se navodi sastav angažovanih snaga. Znači ja sam u ovoj akciji angažovao 186 ljudi, određen broj tehnike i kaže se zadatak: "Energičnim napadom izvršiti pretres sela Bela Crkva (Bellacerke) i izbiti na liniju Brnjača (Bernjake), kosa Brod (Brad), trigonometar 432, trigonometar 440 i u sadejstvu sa snagama u blokadi pristupiti uništenju ŠTS u selima Celine (Celine), Nogavac (Nagafc), odsecanje Velike Kruše, a delom snaga sa kose Brod usmeriti ka Amovcu i po potrebi bočnim dejstvima sadejstvovati našim snagama u ovladavanju sela Brestovac i sela Mala Hoča (Hoce e Vogel). Podržava vod minobacača 120 milimetara, komandno mesto trigonometar

440." Znači na osnovu ovako dobijenog zadatka i kompletne zapovesti komande brigade, ja sam odlučio da na jedan način o kome ću vam, ovaj, kasnije pričati, angažujem ove svoje snage. Skrenuo bih vam na još par, ako dozvolite zbog vremena, još par odredbi koje su inače sastavni deo svakog borbenog dokumenta, svake borbene zapovesti.

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak. Gospodin Miloševiću, sada treba da postavi drugo pitanje. Mislim da je ovo bila dovoljno duga priča.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste objasnili šta je za vas ovaj dokument. Ovaj dokument je direktno zapovest po kojoj vi postupate. Da li je to ono šta ste objasnili?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, da, to je direktno zapovest po kojoj postupaju sve jedinice, pa i moja jedinice. I moja odluka se nije mogla, nije se smela razlikovati od dobijenog zadatka komande brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ima nešto šta se na vas još posebno odnosi, šta je karakteristično u ovoj zapovesti?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa nema ništa karakteristično. Ovaj ostatak se odnosi na sve jedinice koje se angažuju, ali ja mogu da izdvojim neke delove, ako vi želite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nema potrebe da detaljno idemo po tome. Suština je, dakle, da ste vi u tome postupali u svemu po ovoj zapovesti. Da li je ova zapovest prikazana na mapi koja je ovde uvedena kao dokazni predmet, to je dokazni predmet 300, tabulator 350, rekao sam, prihvaćen 1. jula, to je mapa. Šta predstavlja ta mapa, imate je pred sobom?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To je, gospodine Miloševiću, odluka komandanta brigade za ovu akciju. Normalno, odluka koja se poklapa sa odlukom donetom u zapovesti. Na odluci se, načelno da znate, po uputstvu prikazuje početni raspored snaga pre akcije i zamišljeni plan dejstava. Normalno, između ostalog imaju ucrtan i položaj šiptarsko-terorističkih snaga i, evo ovde, možete uočiti, crvenom i zelenom bojom su predstavljene naše snage. Ovo šta sada pokazujem, to je borbena grupa 2 kojom sam ja komandovao. Znači od raskrsnice puta od sela Bela Crkva prema selu Celinama, preko trigonometara 340, 460 i ovde trigonometara 430 prema

Amovcu. To je bila linija blokade koju sam ja dobio u zadatku i sa te linije se krenulo na izvršenje zadatka, to jest u pretres terena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, recite o tome kako se odvijala ta akcija. Vi ste tu prikazali na karti koja je iz onog vremena kada je ta akcija, odnosno ta naredba sprovedena.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je originalna odluka komandanta 549. brigade, vidi se u donjem desnom uglu njegov potpis i to je karta koja je nastala, koja je bila sastavni deo ove zapovesti koju smo malopre prikazali. Ako me pitate o toku izvođenja dejstava ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas sada pitam da li ste vi u svemu prema tako utvrđenom naređenju postupali i kako su, da objasnite, postupali i vama podređeni.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam već malopre rekao da sam postupao u svemu po dobijenim zadacima i zapovesti iz odluke i, normalno, po zadacima koji se daju direktno na terenu u zavisnosti od razvoja situacije. Normalno je da sam zahtevao i da su moji potčinjeni morali da postupaju u duhu naređenja koja sam ja izdavao. Na osnovu toga inače i funkcioniše svaka vojna organizacija, ali mislim i svaka druga ozbiljna organizacija: da jedan komanduje, a drugi da izvršavaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je u toku izvođenja te akcije došlo do bilo kakvih ekscesa koji nisu bili u skladu sa datim naređenjima ili vaših pretpostavljenih ili vas, s obzirom na izvršenje zadataka koji su izvođeni?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, u ovoj akciji nije bilo takvih situacija. Inače, akcija se dobrim delom odvijala po zamisli komandanta, bar kad je prvi dan u pitanju. Dobro je izvršena procena situacije, prikupljeni su dobri podaci o rasporedu i snagama terorista i tokom cele akcije nije bilo narušavanja ni lanca komandovanja ni nediscipline koja bi ugrožavala izvršenje zadatka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde u sledećem dokumentu, to je inače D300, tabulator 350 prihvaćen 1. jula, je analiza koju je sastavio general Delić, da li je, dakle, u ovoj analizi na uništenju šiptarsko-terorističkih snaga u širem rejonu Retimlja i deblokadi komunikacije Suva Reka - Orahovac,

da li ovo kako je ovde opisano odgovara svim vašim saznanjima i ako ne odgovara, u čemu se razlikuje?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ovo apsolutno odgovara svim mojim saznanjima. Inače analiza svakog izvršenog zadatka, pa i ovoga o kome govorimo, radi se na osnovu izveštaja potčinjenih komandi. Jedna od tih ...

TUŽILAC NAJS: Prekinuću na trenutak. Pokušavam da nađem dokument. Možda je tabulator 359.

SUDIJA KVON: Kao što možete da vidite na grafoskopu.

TUŽILAC NAJS: Da, tamo je, hvala.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

SVEDOK VUKOVIĆ: Mogu li da nastavim?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo izvolite.

SUDIJA ROBINSON: Da.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Dakle rekao sam da je analiza dokumenat koja se radi pre svega na osnovu izveštaja komandanata svih jedinica koji učestvuju konkretno u ovoj protivterorističkoj akciji i na osnovu ličnog uvida komandanta brigade, tako da analiza potpuno oslikava sve ono šta su jedinice 549. motorizovane brigade ova četiri dana radile na ovom terenu. Uostalom ja sam i učestvovao u izradi te analize, tako da mogu to pouzdano da tvrdim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bela Crkva je u opštini Orahovac. Da li je vaše kretanje u Beloj Crkvi, inače Bela Crkva se ovde pominje, to je jedno od mesta koje se ovde pominje u više prilika, dakle Bela Crkva je u opštini Orahovac, da li je vaše kretanje u Beloj Crkvi bio deo upravo akcije koju ste opisali u prethodnim pitanjima?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, da i moja jedinica je bila 25. jedno kratko vreme i u Beloj Crkvi, u sklopu zadatka borbena grupa 2. Ja mogu to i na karti da pokažem, mada mislim da nije potrebno. Iz rejonu razmeštaja u

selu Žur (Zhur) preko Đakovice, Zrza (Xence) i Bele Crkve izvršila je marš sa početkom u 1.00. Kroz Belu Crkvu smo morali da prođemo da bismo poseli liniju blokade, tako da se ovo dejstvo u Beloj Crkvi, ako me pitate i kretanje u Beloj Crkvi je sastavni deo upravo ove akcije o kojoj pričamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi imate na sledećem listu mapu Bele Crkve, to je D300, tabulator 360 koja je već ovde. Molim vas stavite je na grafoskop. Imate je pred sobom.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ovde se, gospodine Miloševiću, vidi raspored mojih snaga, znači borbene grupe 2 ... U 4.30, otprilike, smo bili u rejonu silosa, a on je ovde na samoj granici u selu Zrze. Tu sam dobio informaciju od komandira mog čelnog osiguranja da je u selu Bela Crkva mirno, on je već prošao kroz selo i postavio čelno osiguranje na istočnim padinama sela Bela Crkva. Izvestio me da u selu Bela Crkva nema nikakvog kretanja, da je potpuno mirno, da nema dejstava po vojsci, da su jedne jedinice policije već ušle u zapadni deo sela i da jedinica može da prođe nesmetano do linije blokade. Kroz sela Bela Crkva borbena grupa 2 je maršovala na motornim vozilima. Nije se silazilo sa vozila i prošli smo u koloni deo kroz Belu Crkvu prema liniji blokade, a jedan deo je išao do zaseoka Brnjače i onda poseo liniju blokade na svom pravcu. Dalje, vidi se da je već u 6.00 borbena grupa 2 posela zadatu liniju blokade i bila spremna za izvršenje predstojećeg zadatka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo šta ste sada objasnili, da li je to sadržano u vašem izveštaju i kome ste ga podneli o tome šta se dešavalo? Dakle prošli ste kroz Belu Crkvu u kojoj je bilo mirno, rekli ste da ste prošli u marševskom poretku, dakle bez zaustavljanja, nije bilo nikakvih incidenata, poseli ste liniju blokade i dalje nastavili sa ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa po posedanju linije blokade bila mi je obaveza da izvestim svog pretpostavljenog starešinu, znači kratko, vojnički izveštaji te prirode su vrlo kratki: da sam izvršio marš, da sam prošao kroz selo Belu Crkvu bez borbe, da sam poseo, nesmetano poseo liniju blokade, da se nalazim na svom komandanom mestu i da sam spreman za izvršenje zadatka. To je kratak izveštaj preko sredstava veze, normalno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste januara 2003. godine napisali izjavu Komisiji za saradnju koja je bila tada u Generalštabu, o vašim saznanjima o navodnim zločinima u selu Bela Crkva ...

TUŽILAC NAJS: Pre nego što idemo dalje, časni Sude, možda bismo mogli nešto da raščistimo. Poslednje pitanje, koje je bilo vrlo sugestivno u svojoj formulaciji, verovatno treba da traži razjašnjenje, jer se sugerise da je postojao neki izveštaj. Ne znam da li sam to propustio u prethodnim odgovorima, ali stoji "ono šta ste objasnili i šta se nalazi u vašem izveštaju o onome šta se dogodilo, kome je taj izveštaj podnet". Nisam siguran da smo to još pokrili.

SUDIJA ROBINSON: On je rekao da je njegova dužnost bila da podnosi izveštaj nadređenom oficiru.

TUŽILAC NAJS: Kao što znate, postavlja se pitanje da li su dokumenta napravljena u to vreme ili je bilo drugačije. Nisam siguran pošto je pitanje optuženog bilo sugestivno u svojoj formulaciji i ne znam da li to može drugačije da se tumači kasnije kada se bude pregledao transkript.

SUDIJA BONOMI: Ali svedok je rekao da je on lično učestvovao u sastavljanju analize, tako da ja mislim da je na to i mislio.

TUŽILAC NAJS: Ako misli na to, onda to shvatam, hvala.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Svedok je rekao da je podneo izveštaj kad je prošao i poseo položaj, podneo izveštaj komandantu brigade, u tom slučaju generalu Deliću, o tome da je prošao taj deo zadatka i rekao da je izveštaj podneo kratko, vojnički, preko sredstava veze. To je on rekao, to su njegove reči.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite.

SUDIJA BONOMI: Ako postoji odvojen izveštaj, gde se on nalazi?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Bonomi, ne znam da li ste zapazili šta je svedok rekao. On je podneo izveštaj kratko, vojnički, preko sredstava veze svom komandantu brigade. Dakle izveštaj je usmeni, kako se to i čini u takvim prilikama. On prolazi, izvršava zadatak i podnosi izveštaj, javlja, možda s tri reči.

SUDIJA BONOMI: U redu, hvala.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vi ste januara 2003. godine napisali izjavu komisiji, ona je ovde, o vašim sazanjima o navodnim zločinima u selu Bela Crkva koja je ovde uvođena kao dokaz kada je svedočio general Delić, međutim ja nisam mogao tačno da ustanovim ... Ova je izjava, gospodine Robinson, upotrebljena ovde, ali mislim da je vi niste prihvatili kao dokazni predmet s obzirom da nije bila izjava generala Delića, već je izjava ovog svedoka. Sada imamo ovog svedoka, inače to je D300, tabulator 362 koji vam je već stavljen na uvid.

SUDIJA ROBINSON: Molim da se stavi na grafoskop. Obeleženo je u svrhu identifikacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, znam da je obeleženo u svrhu identifikacije, a sada želim da se ona i uvede kao dokazni predmet. Inače ovde kod mene ima "Translation provided 1 July" (prevedeno je 1. jula). Dobro, je li to vaša izjava, pukovniče?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je moja izjava data Komisiji za saradnju sa Međunarodnim krivičnim tribunalom za bivšu Jugoslaviju, tačnije, ekspertskom timu te komisije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je u ovoj izjavi sadržano, samo najkraće.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa u ovoj izjavi, ja u zaglavlju pišem koje sam dužnosti kada obavljao, navodim vreme kada je deo jedinice učestvovao u blokadi i pretresu terena na ovom ranije pomenutom pravcu, navodim sastav borbene grupe 2 koja je formirana za izvršenje ovoga zadatka, vidi se vreme kada je zadatak dobijen, vidi se cilj protivterorističke operacije,

normalno prepisan iz zapovesti komandanta brigade, dalje u petom odeljku se vidi kada je borbena grupa 2 krenula na izvršenje zadatka, kako se vršilo marševanje ... Detaljnija je izjava, normalno, nego ovo objašnjenje koje sam malopre dao. Vidi se, takođe, da je borbena grupa 2 prošla kroz selo u vozilima, kroz selo Bela Crkva od 5.00 do 5.30, znači vrlo kratko, da nisam primetio civilno stanovništvo, niti je bilo dejstava u tom selu i da smo već oko 7.00 krenuli sa izvršenjem zadatka dobijenog, to jest pretresu terena i podršci snagama Ministarstva unutrašnjih poslova na otkrivanju i razbijanju šiptarsko- terorističkih snaga u ovom rejonu.

SUDIJA BONOMI: Da li ste vi obavili pretres Bele Crkve?

SVEDOK VUKOVIĆ: Pa ne, pretres Bele Crkve, već sam rekao, nije obavljen.

SUDIJA BONOMI: Pitam zbog toga što je to bio jedan od zadataka koji ste imali. Prema ovom naređenju koje je pred nama, jedan od zadataka je bio da obavite pretres Bele Crkve.

SVEDOK VUKOVIĆ: Pretres Bele Crkve nije obavljen, jer sam rekao da je moje čelno osiguranje koje ima, inače, zadatak da nesmetano obezbedi pokret, pardon, nesmetan marš mojoj borbenoj grupi na pravcu kretanja. Ono je ustanovilo da iz sela Bele Crkve, prvo osmatranjem, nema dejstava po jedinicama vojske. Čim nema dejstava po nama, nema razloga da ni mi dejstvujemo na drugu stranu. Ne znam protiv koga bismo ovaj, ispoljili dejstvo. Dalje stupio je u kontakt sa komandrom jedinice policije ...

SUDIJA BONOMI: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle do pretresa terena nije došlo, jer se pokazalo da iz njega nema dejstava.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa jasno, nije bilo razloga za pretres terena, gospodine Miloševiću, je inače jedna od najtežih i najsloženijih vojničkih radnji. Ako u pretres terena dodate i dejstvo terorističkih grupa, to je onda, kažem vam, najteža i najsloženija akcija koju može da izvede jedna jedinica, to jest jedan komandant da je organizuje. I nema smisla vršiti pretres terena i iscrpljivati ljudstvo tamo gde imamo sigurne podatke da nema terorista i

to nikada nismo ni radili, uostalom, ni 1998. godine, a posebno ne 1999. godine. Da vas podsetim samo da je oko 20.00 24. marta 1999. godine, znači dan ranije, počela agresija NATO snaga na našu zemlju, tako da nam nije ni padalo na pamet da se bavimo nekim marginalnim stvarima, nego smo išli, što se dobro vidi iz zapovesti komandanta brigade, išli smo da razbijemo, da uništimo šiptarsko-terorističke snage i da izvršimo deblokadu određenih komunikacija koje su bile posebni teroristi, komunikacija koje su bile izuzetno važne, pre svega, za snabdevanje jedinica Vojske Jugoslavije, ali normalno i za snabdevanje civilnog stanovništva i svih ostalih struktura koje su živele na Kosovu i Metohiji. Ovde, normalno, u opštini Đakovica, Prizren (Prizren) i Orahovac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, kao što vidite, vreme je za pauzu. Napravićemo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Vukoviću, u optužnici u paragrafu 66 pod "B", tvrdi se da je na dan 25. marta, dakle to je dan o kome vi govorite, snage SRJ i Srbije, "da su na dan 25. marta snage SRJ i Srbije opkolile i napale selo Bela Crkva, opština Orahovac". Šta vi o tome možete da kažete?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Mogu da kažem da ovo apsolutno nije tačno. Ako se vrati ona mapa Bele Crkve, vidi se da selo Bela Crkva nikada nije bilo opkoljeno, a opet kažem, za tim nije bilo ni potrebe. Govorim o originalnoj mapi pukovnika Delića, komandanta 549. brigade koja je odluka za borbu protiv šiptarsko-terorističkih snaga. Na toj mapi se vidi da je selo Bela Crkva potpuno van prostora izvođenja borbenih dejstava. Znači ovo apsolutno nije tačno, nikada nismo opkolili selo Bela Crkvu i nismo vršili nikakva dejstva u selu Bela Crkva, dakle nije bilo ni napada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje se kaže u istom paragrafu da su "mnogi meštani Bele Crkve bežali uz reku Belaja pored sela i da su bili

prisiljeni da se sklone pod železnički most, a da su, približavajući se mostu, snage SRJ i Srbije otvorile vatru na jedan broj meštana i ubile 12 civila, od kojih su desetero bile žene i deca." Pošto ste vi bili tamo, dakle šta možete da kažete šta se desilo tamo?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To je apsolutno netačno tako da mi je uopšte teško i da komentarišem. Ali gledam navode. Pazite, potok Belaja, on je vrlo krtak, on nastaje u selu Bela Crkva tako što se dva potoka, jedan sa severa, jedan sa severozapada ulivaju u selu Bela Crkva i prave taj potok Belaja. Ako su ovi meštani, prvo nisu imali od koga da beže, a ja vam garantujem da nisu ni bežali, a ako su bežali uz reku Belaja, oni nisu mogli otići ... To znači bežali su na sever, je li tako? A severno od sela Bela Crkva, ako stavite mapu, to ćemo lako videti, nema nikakve pruge, pruga je južno od sela. Znači onaj ko je davao podatke za ovu optužnicu, najblaže rečeno nije govorio istinu. Tako da ja tvrdim da ovo nije tačno, ovi navodi optužnice.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, svedok kaže da Bela Crkva nikad nije bila opkoljena. Selo Bela Crkva nalazi se sasvim van zone izvođenja vojnih operacija. Da li zbog toga kažete da Bela Crkva nije bila opkoljena, zato što se nalazila van zone izvođenja vojnih operacija?

SVEDOK VUKOVIĆ: Gospodine Robinson, čim se nalazi van prostora izvođenja borbenih dejstava, nije ni mogla biti opkoljena, a ja sam malopre objašnjavao kakve su aktivnosti bile moje jedinice u selu Bela Crkva. Znači prošli smo u marševskoj koloni, na vozilima, znači vojska je ... Pešadijski delovi su ukrncani na motorna vozila, bilo je i druge ratne tehnike, ali se nismo razvijali za borbu, prošli u koloni, nesmetano, tako da ja pokušavam da vam to objasnim, ali ne znam koji izraz da upotrebim. U selu Bela Crkva apsolutno nije bilo nikakvih dejstava i nije bilo potrebe da se selo opkoli. Ne vidim svrhu zašto bismo opkolili neko selo, a da posle u njemu nema dejstava. Ja to pokušavam da vam objasnim.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U istom paragrafu, ujedno se tvrdi da su "snage SRJ i Srbije, muškarcima i starijim dečacima naredili da se svuku, a zatim su im sistematski opljačkali sve vredne stvari, a ostalim muškarcima i

starijim dečacima naređeno da se vrate u korito potoka koji kad su poslušali, snage SRJ i Srbije su na te muškarce i starije dečake otvorili vatru i ubile 65 kosovskih Albanaca.“ Šta možete da kažete o tim tvrdnjama. Da li vam je nešto o tome poznato?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ma mogu da kažem da su ove tvrdne potpuno netačne, a ništa mi od ovoga nije poznato samo iz jednog razloga, jer se ovo uopšte nije desilo. Ja vam o tome pričam. Ja sam tamo bio lično prisutan na čelu svoje jedinice i imao sam apsolutno sve podatke koji su se dešavali, ne samo u selu Bela Crkva nego uopšte na celom prostoru izvođenja dejstava. Ne mogu da prihvatim da je vojska pljačkala ili šta se dalje kaže, ubijala i tako dalje. To apsolutno nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali svedok Tužilaštva Isuf Zunići (Isuf Zhuniqi) iz Bele Crkve je ovde svedočio o tome kako je 16 policajaca otvorilo vatru na 13 kosovskih Albanaca civila koji su bili između mosta i policije na oko 50 metara od njega. On je svedoči ovde 6. juna 2002. godine. To je, inače, u transkriptu 6.139, stranica. Dakle 16 policajaca otvorilo vatru na 13 kosovskih Albanaca civila koji su bili između mosta i policije ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa rekao sam već, izgleda da su izjave svedoka iste kao optužnica. Ja ne mogu da komentarišem nešto za šta sigurno znam da se nije desilo, a voleo bih da vidim jedan jedini dokaz, valjan, a ne ovakve izjave nekih svedoka, koji će to da potvrdi. Znači apsolutno odbacujem ove izjave koje mi predočavate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U ovoj svojoj izjavi koju smo maločas gledali, to je ova izjava koju ste dali i koju ste maločas komentarisali, vi ste u poslednjem pasusu rekli “za navodno počinjene zločine 25. marta 1999. godine u rejonu Bela Crkava, prvi put sam čuo krajem 2001. godine”, dakle za navodne zločine prvi put ste čuli krajem 2001. godine i pročitali u ovoj knjizi “Kako viđeno tako rečeno” i tvrdite da nije počinjen nikakav zločin, niti su izvođena borbena dejstva, a nemate saznanja da je bilo kakav zločin počinila neka druga jedinica.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa da, to sam i malopre objasnio. To je zaključak, inače, ove moje izjave. Izjava je inače i tražena od mene, ne samo za selo Bela Crkva, nego ja sam napisao, ja mislim između 10 i 15 izjava gde ekspertski tim, to jest Komisija za saradnju sa Međunarodnim krivičnim tribunalom, htela da razjasni neke nejasnoće. Bilo je različitih interpretiranja

događaja u kojima je učestvovala moja jedinica i upravo iz tog razloga sam ja davao ove izjave. Inače kad sam davao izjavu, ja sam već uveliko bio penzionisan. A ovaj zadnji pasus upravo potvrđuje sve ono šta sam davao tokom cele izjave.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. O Beloj Crkvi ste dali sasvim podrobna objašnjenja. Vi ste lično bili prisutni u Nogavcu tokom rata, je li tako?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, tačno je, bio sam sa delom moje jedinice i ja sam išao u Nogavac, upravo izvodio akciju na tom pravcu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li možete da objasnite mapu koja je obeležena kao "Nogavac TK50"? Ona je uvedena prilikom svedočenja generala Delića, prihvaćena, to je D300, tabulator 433. Kod vas se nalazi pod brojem 8. Da li je u Nogavcu bila upravo vaša jedinica?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, prvo ovo je mapa, u zaglavlju gore piše 1. i 2. april. Da vas podsetim samo: deo moje jedinice sa trigonometra 339 vršio je dejstva na pravcu Nogavca dalje ka Randubravi (Randobrave). Ali ovde primećujete da 1. i 2. aprila uopšte nije bilo naših jedinica na tom prostoru. A ovde, koliko vidim, prikazuje se dejstvo NATO avijacije, piše "F-16, 2. aprila u 4.00." Znači stvarno se desilo. NATO snage su gađale civile koji su se dvoumili da li da se isele iz sela ili ne. I verovatno su na taj način hteli da ih podstaknu da pobegnu iz svog sela. Normalno, ovo je moja pretpostavka, ne baziram je na dokumentima. Znam da je policija, ja sam dođuše u ovom periodu bio gore, severnije. U nastavku ove protivterorističke akcije deo terorista je uspeo da se izvuče na planinu Milanovac, da se spoji sa teroristima koji su gore bili aktivni, pa je posle ove akcije "Retimlje" nastavljena protivteroristička akcija delom snaga na pravcu Orahovac - Mališevo (Malisheve) i tako dalje. Znači nisam 1. i 2. bio u Nogavcu, ali znam za slučaj, znam pouzdano da je ova dejstva izvršila NATO avijacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, pukovniče. Međutim ovde se u ovom paragrafu 63 pod "I" navodi da je "25. marta 1999. godine jedna velika grupa kosovskih Albanaca otišla na planinu u blizini sela Nogavac, tražeći spas od napada na obližnja sela." Molim vas da kažete šta se tamo desilo?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa prvo da kažem da ovo uopšte nije tačno, a sada da vam kažem i zbog čega. Pazite, kaže "otišla na planinu u blizini sela Nogavac". Gospodine Miloševiću, u osnovnoj školi se uči da je do 500 metara manevarsko zemljište, a preko 500 metara počinje planinsko. I ja bih voleo neko da mi nađe na bilo čijoj karti gde u blizini sela Nogavac ima kota od 500 metara i preko 500 metara. Da se ne biste mučili da tražite uzalud, ja ću vam reći. Tih kota ima i planina prva najbliža je planina Milanovac. Ona je od sela Nogavac udaljena nekih desetak kilometara. I postoje planine južno, preko reke Beli Drim, Paštrik i da ih ne nabrajam sve redom. Znači apsolutno je netačno da u blizini sela Nogavac ima bilo kakva planina. Dalje, netačna je i tvrdnja da je vojska napadala obližnja sela. Vojska nije napala ni jedno selo. To vam tvrdim. Samo iz onih sela, sa onih mesta iz kojih su šiptarski teroristi dejstvovali po jedinicama vojske, bilo je i dejstva vojske u cilju uništenja tih otkrivenih vatrenih tačaka, što je sasvim normalno i što su predvidela i sva ostala pravila za upotrebu jedne vojske. Ja mislim da to nije karakteristično samo za Vojsku Jugoslavije, nego da takva pravila imaju sve oružane snage svih zemalja. Znači nije tačan navod iz ove optužnice, oni apsolutno nisu tačni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali tu se pominje da su snage SRJ i Srbije opkolile ove ljude, znači otišli su s planine, kaže "na planinu u blizini sela Nogaovac, opština Orahovac" upravo tražeći spas od napada na ta obližnja sela, a onda se tvrdi da su snage SRJ i Srbije opkolile ove ljude i narednog dana naredile da 8.000 ljudi koji su tu potražili sklonište ode s planine i da su onda Albanci bili prisiljeni da odu u obližnju školu, a zatim su prisilno raspršeni po obližnjim selima.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ovo uopšte nije tačno. Istina je da je 26. u ovom reonu objekta Šarap, izvestili su me odmah, jedan od mojih komandira vodova, čim je svanulo da na ovom objektu Šarap, to je jedna uvala sa niskim rastinjem, ima, po njegovoj slobodnoj proceni, jer nije brojao, nije kontrolisao, da ima oko 500 civila. Pošto je već od 7.00 trebalo da se krene dalje pretragom terena, tražio je instrukcije šta da uradi. On je čak i poslao, otišao sa tri vojnika svega do tih civila i pitao ih je odakle su, šta tu rade i tako dalje. Onda je meni preko uređaja o tome izvestio i ja sam mu naredio da tu grupu civila, pošto su oni izjavili da su bili iz Celina i deo iz Nogavca, da ih jednostavno prvo izvuče van prostora izvođenja borbenih dejstava, jer smo očekivali da su teroristi dobro posebno utvrdili u rejonu

sela Randubrava, da ih odatle izvuče i da se vrate u svoja sela, jer u selima više neće biti dejstava - nema terorista, nema dejstava. I to je stvarno i urađeno, jer me komandir vatrene grupe kasnije izvestio da su pored njega prošli civili, da su otišli prema selu Celine, neki su rekli da idu u Belu Crkvu, ja sad mislim jedan mali broj kod rođaka, a jedan deo je otišao u Veliku Krušu. Znači sasvim je normalno da se civili maknu iz rejona gde predviđamo da će biti dejstava. A ova cifra od 8.000 apsolutno nije tačna, mislim to je ... Kažem nismo ih prebrojavali, nismo im čak ni kontrolisali lične isprave, ali 8.000 sigurno nije moglo biti. Dalje, kaže da su bili prisiljeni. Pa to apsolutno nije tačno. Pa ko normalan neće od civila, ne govorim o vojnicima, da se makne iz prostora gde će biti ugrožen život njegov i njegove dece. A da vas podsetim, ove grupe civila pre svega su sačinjavali žene, deca i starije muške osobe koje nisu vojno sposobne. A sasvim je logično da majka ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, svedok obično daje odgovore koji su predugi. Ja bih želeo da vi postavljate pitanja, a da svedok na njih odgovara kraćim odgovorima.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, za potrebe zapisnika, ako neke stvari nisu lake da se shvate kad se čita, ovde se ne radi o 63(I), nego 63(A)(i).

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Robinson, kod mene je to rimsko "I", obeležimo sa "I". Inače "I" nema tačku iza. Ali ja se slažem s ovim, to je 63, paragraf (A)(I). Ovo je jedno vrlo, ovo je jedna vrlo, ovako, celovita tvrdnja, pukovniče i ja zbog toga moram da vas zamolim da obratite pažnju, dakle, na sve detalje. Kaže se vrlo jasno: "25. marta 1999. godine jedna velika", dakle to je ta tačka (A)(I), paragrafa 63 "jedna velika grupa kosovskih Albanaca otišla je na planinu u blizini sela Nogavac". Dakle vi ste malopre rekli koliko ima daleko planina od sela Nogavac?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa tu od 10 do 12 kilometara, vidi se po karti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. "Tražeći spas od napada na obližnja sela, snage SRJ i Srbije su ih opkolile i narednog dana naredile da 8.000 ljudi, koji su tu potražili sklonište, ode s planine.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da vam ponovo to objasnim. Znači linija blokade se protezala istočno od Bele Crkve, pa prema gradu Orahovac, pa onda jugoistočno od Orahovca. Sve da su ovi civili i hteli da pobegnu na planinu, oni bi morali da naiđu na naše snage u blokadi. Ali ja vam opet govorim da nisu bili ni u kakvoj planini. Nisu fizički tamo mogli da odu. Dalje, nije vojska nikad opkoljavala civile. Nema potrebe za to. Zašto bi to radila?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E ovde se kaže za te ljude, znači govori se o 8.000 ljudi "prisiljeni da odu u obližnju školu, a zatim prisilno raspršeni po obližnjim selima".

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja kažem oni su bili van naseljenog mesta, ovde vam je predstavljeno kao Šarap, to je jedna uvala. Ako pogledate kartu ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ih je bilo tamo?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja vam kažem, po slobodnoj proceni tog komandira, oko 500. Ali ova cifra od 8.000 ne stoji. Ali ako pogledate, tu nema škole. Škola ima u Velikoj Kruši, u Maloj Kruši (Krushe e Vogel) i u Celinama. A odotle ima, znači, oko dva kilometra. Kad se kaže "do obližnje škole" to bi moralo biti blizu tog objekta gde smo ih navodno opkolili. Znači vidi se da ovaj deo optužnice uopšte ne odgovara istini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda se kaže: "tri li četiri dana kasnije snage SRJ i Srbije ušle su u sela, išle od kuće do kuće i isterivali ljude iz kuća".

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja ne znam, ne znam kako to da objasnim ... Što smo ih vraćali u kuće ako smo posle hteli da ih isteramo? Ja jednostavno ne vidim tu zdravu logiku. A ne mogu, ove besmislice ovakve mi je vrlo teško da komentarišem, sem da kažem da to apsolutno nije tačno. Ja sam tamo bio lično prisutan, znam da vojska nikad nije opkoljavala civile, znam da vojske nije proterivala nikoga i znam da to nije tačno i neću da prihvatim da Vojska Jugoslavije, čiji sam ja oficir se bavila ovakvim stvarima.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da razjasnimo. Kad je reč o ovom paragrafu optužnice i o prethodnom paragrafu u kome se govorilo o Orahovcu, vaša odbrana je da se ti incidenti uopšte nikada nisu dogodili?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovde je komandant borbene grupe koja je bila na tom terenu i ja ga upravo pitam o tome. I čuli ste šta kaže. Pukovnik Vuković upravo govori o onome šta se tamo događalo i čuli ste šta kaže o ovome šta ovde piše - da je to laž.

SUDIJA ROBINSON: Dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda se kaže "na kraju su ih ponovo naterali da uđu u kuću" ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, ono šta bih ja želeo da bude jasno je sledeće: vi, znači, ne kažete da su se ti incidenti dogodili, dakle drugačije od onoga šta je napisano u optužnici. Vi kažete da se ti incidenti uopšte nikada nisu dogodili. Ja vas sada pitam koja je teza Odbrane i ne pitam svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nije se ni dogodilo, to je ono šta sam ja saznao, ja mogu da saznam od svedoka. On je komandovao jedinicama koje su bile upravo na tom terenu, upravo u to vreme. Dakle 25. mart 1999. godine. Taj datum ovde piše, tog datuma je svedok bio u tom rejonu i tamo je bila njegova jedinica, njegova borbena grupa.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa se kaže: "Na kraju su ih ponovo naterali da uđu u kuće i rekli im da ne izlaze. Oni koji nisu mogli da se smeste u kuće morali su da ostanu u automobilima i traktorima koji su bili parkirani nedaleko odatle." Jeste videli vi neke tu civile, automobile, traktore?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ma ne, apsolutno nije bilo, ovi ljudi koje sam ja sretao su išli isključivo peške. Znači nije bilo nikakvih kolona, traktora, motornih vozila. Jednostavno kažem vam, to nije tačno. Nemam nijedan jedini podatak da je tako nečega bilo. Da je bilo, ja bih morao da imam takav podatak. Jer vojska inače i počiva na izvršavanju naređenja i izveštavanju po izvršenom naređenju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Vukoviću, meni je žao da vas maltretiram oko svega ovoga, ali ovo je opisano u paragraf 63. Dalje se kaže: "Dana 2. aprila, snage SRJ i Srbije počele su da granatiraju sela i ubile pri tom jedan broj ljudi koji su spavali u traktorima i automobilima".

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ovde ima dela istine, ali znate u kom delu? Evo sad ću vam objasniti. Mada sam malopre već to i rekao. Vraćam vas na ovu mapu Nogavca koja je, ovaj, postavljena na grafoskopu. 2. aprila i 1. aprila, a već i 25. marta od 18.00 nije bilo vojske uopšte u blizini sela Nogavac. Nije vojska mogla, sve i da je htela, nije mogla da ih granatira, a verovatno su se ti seljani pripremili da napuste Kosovo i Metohiju. Prvo u noći između 1. i 2. aprila je upravo dejstvovala avijacija NATO snaga po civilima, ja kažem namerno da bi ih pokrenula, ne samo njih nego i sva ostala sela, a koliko sam upoznat, a jesam, tu se desio stravičan zločin prema civilnom stanovništvu za vreme NATO bombardovanja. Normalno, sve u cilju izazivanja navodne humanitarne katastrofe, da bi se opravdala agresija koja je sam akt zločina prema svim međunarodnim pravilima, ali nije tačno da je vojska granatirala nego da je to posledica dejstva NATO avijacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle 2. aprila nije ni bilo vojske u tom rejonu. To tvrdite.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa tvrdim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A tada je bio taj rejon bombardovan od strane NATO?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tada je taj rejon bombardovan od strane NATO i znam da posle, civilni organi su vršili, istražni sudija je vršio uviđaj i tako dalje. Normalno tim meštanima je prva pomogla jedinica policije koja se nalazila u Velikoj Kruši i koja je imala zadatak da obezbeđuje komunikaciju Prizren - Đakovica. Oni su im prvi pritekli u pomoć da ih prevezu u bolnicu u Prizren, pošto je Prizren najbliže naseljeno mesto koje ima bolnicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Vukoviću, svedok Tužilaštva Alji Hoti (Ali Hoti) je rekao ovde, kako on veruje da su 1. aprila srpski avioni izbacili bombe po Nogavcu. Šta vi možete da kažete o tom napadu? On je svedočio 22. aprila 2002. godine, strana transkripta 3.589.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Mogu da kažem da su potpuno netačne, jer već naši avioni tada nisu leteli. Znači postojala je potpuna prevlast u vazдушnom prostoru od strane NATO.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle ovo šta sam vam sve pročitao, tada naših snaga tamo uopšte nije bilo, a dejkstvovala je NATO avijacija. To je ono šta znate sigurno ili pretpostavljate?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, to je ono šta znam sigurno da nije bilo naših snaga, a na osnovu toga i tvrdim da je dejstvo avijacije po civilima bilo namerno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, mislim da je dovoljno što se tiče ovog, ovog dela i ovih navoda o Nogavcu. Da li ste vi tokom rata učestvovali u bilo kakvim aktivnostima u Maloj i Velikoj Kruši?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa deo moje jedinice, desnokrilni vod je prošao upravo po obodu sela Velika Kruša, nije imao direktno dejstvo, znači kretao se na pravcu ove raskrsnice puta Celine i ovamo ka trigonometru 450, ali je normalno dejstvo iz Velike Kruše pre svega bilo usmereno prema jedinicama Ministarstva unutrašnjih poslova koji su na tom pravcu vršili pretres terena. Mogu da govorim o tim događajima, ako me to pitate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle možete da govorite o tim događajima. Ovde imamo mapu koja je obeležena kao "Mala Kruša TK25", to je mapa od 26. marta 1999. godine i mapu Velike Kruše od 25. marta 1999. godine. One su uvedene, dakle to je D300, tabulator 430, one su već uvedene kao dokazi. Gospodine Robinson, pre nego što idem dalje, ja sam zaboravio, rekli ste da je izjava pukovnika Vukovića uvedena prilikom svedočenja generala Delića za identifikaciju. Ja zahtevam da se ona sada uvede kao dokazni predmet, pošto je pukovnik Vuković komentarisao tu svoju izjavu.

SUDIJA ROBINSON: Da, uvodi se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Pukoviče, molim vas, vi ste zapamtili, nadam se, kao što sam maločas rekao o ovim mapama Male Kruše i Velike Kruše koji imate pod rednim brojem 9 i 10 u ovim vašim dokumentima ... Uvedeno je, znači D300, tabulator 430, prihvaćeno 5. jula 2005. godine. Da li možete da pokažete te karte, stavite ih na grafoskop i objasnite.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ovde je doduše stavljena prvo karta Male Kruše koja govori o 26. marta 1999. godine ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, možete da promenite redosled, možete prvo 25. pa 26., kako vam god odgovara, svejedno.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da je logičnije zbog Pretresnog veća da idemo nekim logičnim tokom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, 25., pa 26.. Molim vas najkraće objasnite šta se desilo u Maloj i Velikoj Kruši.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa moramo uporedo da gledamo celu akciju da bi bilo jasnije. Znači negde oko 7.00 25. marta 1999. godine krenulo se sa pretresom terena. Prvi objekat na koga je otvorena vatra je upravo bila Velika Kruša i vinarski podrum u Maloj Kruši. Čak su otvarali teroristi vatru i u vreme dolaska jedinica na polazne položaje. Inače da vam kažem odmah, selo Velika Kruša i selo Celina su spojeni. Tu nema jasno definisanih granica sela. Već u 7.30 počelo je dejstvo iz dobro urađenih rovova, zaklona i saobraćajnica po jedinici policije i iz sela Celine po mom desnokrillnom vodu. I upravo iz razloga što su jedinice policije bile zaustavljene ispred sela Velika Kruša, jer je bilo izuzetno jako dejstvo terorista iz tog sela i usporeno je napredovanje moje jedinice. Ja sam o tome izvestio svog pretpostavljenog komandanta, od njega sam dobio dopunske zadatke i normalno nastavilo se sa s tom akcijom. Ovde takođe možete da vidite da je raspored snaga policije u 12.00 i mojih jedinica, ovo podvojeno žutim, gde se vidi da su do 12.00 izvršen pretres sela Celine, izvršen pretres sela Velike Kruše i vršene pripreme za produžetak daljih dejstava. Što se tiče ove druge mape, Male Kruše, već sam rekao da je na borbenu grupu 1 i ovih snaga koje su bile u blokadi, još u toku raspoređivanja snaga došlo do otvaranja vatre iz rejona vinarskog podruma. Došli je, doduše, iz Pirana (Pirane), ali me vi pitate za Malu i Veliku Krušu. I vidi se da pošto su naše jedinice izvršile bliži zadatak, da su u Velikoj i Maloj Kruši ostale manje snage Ministarstva unutrašnjih poslova koje su imale isključivi zadatak da obezbede ovu komunikaciju Prizren - Đakovica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je u toj akciji bilo nekog dejstva prema civilima, bilo s vaše strane ili sa strane, ili od strane jedinica policije s kojima ste bili zajedno?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nikada nije bilo dejstva po civilima. Inače, što je i normalno, civili su se u većini slučajeva, a mogu reći slobodno i uvek, sklanjali iz prostora za koji su pretpostavljali da će biti dejstava u njima.

Dalje, iz tog razloga, pošto za selo Celine nismo imali precizan podatak, jer smo u toku prvog dana i toliko vremena izgubili. A da vam kažem inače da po Celinama i po Velikoj Kruši nije pao ni jedan artiljerijski projektil tih dana, jer jedini sam ja imao kalibar 120 milimetara kojim bih mogao da rešavam takve zadatke. Međutim nismo upotrebljavali minobacače 120 milimetara, između ostalog i zbog toga, jer nismo bili sigurni da li u selu Celine ima civilnog stanovništva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle iz sela Celine se pucalo na vas, ali vi niste bili sigurni da nema civila i zato niste dejstvovali artiljerijom.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako, nego smo te uočene vatrene tačke uništavali manevrom i manjim kalibrima, kako ne bi došlo do neželjenih posledica, normalno po civilno stanovništvo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi o tim događajima izvestili pretpostavljene, znači komandanta brigade?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa normalno je da se u, svi smo u sistemu veza i kad se god ima nešto važno za pretpostavljenog komandanta ili u smislu da se to može odraziti na dejstvo neke druge jedinice ili da mi je potrebna pomoć ili neka moja lična samoinicijativa, izvestim komandanta brigade o onome šta se konkretno dešava na terenu, tako da smo mi stalno bili u sistemu veza i stalno sam ga izveštavao o toku ove protivterorističke akcije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite, molim vas, vi sad govorite o vašoj jedinici, kakav je bio nacionalni sastav vaše jedinice?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Nacionalni sastav, pa bio je ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorim o starešinskom kadru.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa bio je, što se vojničkog tiče, kao i u većini drugih jedinica, znači pored Srba bilo je dosta Muslimana, bilo je dosta Mađara, bilo je dosta Cigana, najviše Cigana sa Kosova i Metohije, bilo je Goranaca, bilo je Turaka, bilo je, ne znam jesam li pomenuo Mađare, Čehe, Rusine, znači svi vojno sposobni muškarci koji su dobili poziv za odsluženje vojnog roka. A što se tiče nacionalnog sastava starešina, on je bio poprilično šarolik. Znači, ja vam mogu reći imena, ako je to interesantno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Za mene bi bilo interesantno. Budite ljubazni, potrudite se pa recite.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa evo: komandir Prve čete je u to vreme bio kapetan I klase, Sel Janoš, on je Mađar iz Vojvodine, znači. Komandir Druge čete je bio kapetan I klase Rangelov Slobodan, Bugarin iz Dimitrovgrada. Komandir Treće čete je bio kapetan Ajdidović Zaim, Šiptar. Ja bih molio, samo moram da kažem jednu stvar, ako mi vi dozvolite. Kad upotrebljavam izraz Šiptar i Ciganin, ja ne mislim ništa ružno, na taj način svrstavam ljude po pripadnosti jednoj i drugoj naciji. Komandir minobacačke čete je bio jedan Goranac, ja bih zamolio da njegovo ime ne iznosim, jer on i njegova porodica mogu imati problema sa Šiptarima na Kosovu i Metohiji. Komandir protivoklopnog raketnog voda je bio stariji vodnik Jordanovski Đele, Makedonac. Njega je zamenio Dobrica Boris, iskren da budem i ne znam koje je nacionalnosti, jer se mi, gospodine Miloševiću, nikad nismo prebrojavali po pripadnosti jednom ili drugom narodu. Meni je važno bilo da samo moji oficiri izvršavaju zadatke koje od mene dobiju. Uostalom ni ja nisam Srbin, ako na to mislite, ja sam Crnogorac. Normalno da bih bio Crnogorac, moram prvo biti Srbin, ali da ne zamaramo ovo Pretresno veće sa tim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Praktično svi su vam komandiri bili različitih nacionalnosti, iz ovoga šta ste nabrojali.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno, svi su bili različitih nacionalnosti, ali je to bila jedna od najboljih jedinica u sastavu Vojske Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da se ovde u paragrafu 66 pod "C" koji se odnosi na Malu i Veliku Krušu navodi da je 25. marta, dakle karte smo videli 25. i 26. gde se vidi kako su se snage kretale "snage SRJ i Srbije napale sela Mala Kruša i Velika Kruša". Je li to tačno?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To nije tačno, ali da bih odgovorio na ovo pitanje, ako dozvoli Pretresno veće da objasnim razliku između klasičnog napada kao oblika borbenih dejstava i pretresa terena i borbe protiv terorističkih snaga. Biće vrlo kratko.

SUDIJA ROBINSON: Da li je to zaista relevantno i neophodno? Ako je kratko, dajte da čujemo.

SVEDOK VUKOVIĆ: Ne znam kako drukčije da objasnim ovaj izraz "napad". Pazite, u napadu imate jasno definisanu liniju fronta, tačno imate određene vlastite snage, snage za podršku i sve ostale elemente. Takođe znate tačno raspored snaga neprijatelja i onda se izabere jedan od potrebnih oblika manevara da bi se nadvladao protivnik, neprijatelj. Ovde u ovoj borbenoj radnji, kakav je pretres terena i borba protiv terorista, nema klasičnog napada, znači nema vatrene pripreme napada, nema avijacijske pripreme, nema raketne pripreme nego se frontom krene u pretres terena. Tamo gde nema dejstava prema jedinici, nema dejstava ni jedinice. Znači onog momenta kada počnu dejstva terorista, tada i mi dejstvujemo. I, normalno, na jedan od načina uništavamo te vatrene tačke, tako da ne mogu da prihvatim da je napad bio na Malu i Veliku Krušu. Nije bio napad nego borba isključivo protiv terorističkih snaga koje su bile u tim rejonima. Inače, sva ova sela koja sam do sada pobrojao su bila izuzetno dobro utvrđena, neka čak i u trećem stepenu što podrazumeva izradu bunkera, zaklona i skloništa od armirano-betonskih gredica sa pokrivanjem koja ima preko dva i po metra i koja štiti od direktnog pogotka minobacača od 120 milimetara.

SUDIJA ROBINSON: Dakle, kada je reč o Maloj i Velikoj Kruši, vi kažete da nije bilo napada, već su vođene borbene akcije protiv terorista koji su bili u tom području. Dakle, bilo je aktivnosti srpskih snaga, ali one ne treba da se okarakterišu kao napad, je li tako?

SVEDOK VUKOVIĆ: Prvo ja ne prihvatam da je vojska nikakva srpska snaga, znači malopre sam rekao nacionalni sastav. To su bile regularne jedinice Vojske Jugoslavije.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, hvala za tu ispravku. Hvala.

SVEDOK VUKOVIĆ: Drugo, tačno je to šta ste rekli, nije bilo klasičnog napada nego isključivo borbe protiv terorista. Ako mislite na vatreno dejstvo, bilo je vatrene dejstava koja su, normalno, sastavni deo svake borbene radnje, ali isključivo usmerena prema teroristima koji su otvarali vatru na naše jedinice.

SUDIJA ROBINSON: Ali izneti su navodi da su snage SRJ i Srbije pljačkale i palile kuće.

SVEDOK VUKOVIĆ: Gospodine Robinson, ja sam vam malopre rekao da ne dozvoljavam ni jednu tvrdnju ovakve vrste, da je Vojska Jugoslavije vršila pljačku. Molim vas, to je nedopustivo. Ja imam obavezu da govorim istinu. Ja sam oficir, doduše penzionisani ...

SUDIJA ROBINSON: Ne možete da kažete da je nedopustivo. Gospodine Miloševiću, postoji način na koji vaš svedok daje iskaz i to je vrlo interesantno jer postoji zakon koji nešto zabranjuje, postoji vojno pravilo ili kodeks koji nešto zabranjuje i vaš svedok se na to oslanja kao osnovu da kaže da se određeni incident nije desio. Pa kako mi možemo da verujemo u ta naređenja koja su izdata? Dajte da to ostavimo po strani, da se bavimo činjenicama. Nije bitno što je to nedopustivo prema pravilima. Da li se to zaista i desilo, da li su oni pljačkali, jer mi ne bismo bili ovde da nije bilo kršenja pravila?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Bojim se da je mali nesporazum. Kad svedok kaže "nedopustivo", on ne kaže nedopustivo po zakonu, naravno da je po zakonu isto nedopustivo, nego svedok izražava svoje zaprepašćenje ovakvim tvrdnjama u optužnici. Prosto ne može da shvati da neko može da tvrdi nešto ovako kao što se ovde tvrdi. O tome se govori, upravo polazeći sa stanovišta onoga šta on lično zna sa terena na kome je bio. Prema tome nije ovo pravno ...

SUDIJA ROBINSON: U redu, dajte da čujemo njegov iskaz o tome šta se zaista desilo na terenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, pukovniče Vukoviću, samo govorite šta se stvarno događalo na terenu, dakle u kom ste smislu upotrebili taj izraz "nedopustivo", šta znači "nedopustivo"?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja vam kažem da je meni nedopustivo da prihvatam ovako opšti navod optužnice da je Vojska Jugoslavije pljačkala, palila i već šta ste sve rekli. Znači ako to dopustim, to znači da je postojao plan, da sam dobio neko naređenje da to radim i da sam to organizovao. A ja vam upravo govorim suprotno, da toga nije bilo. Ako me vi pitate da li je bilo pojedinačnih slučajeva, ja vam mogu o pojedinačnim slučajevima pričati, doduše ne na ovom terenu, jer ovde moja jedinica nije imala ni pojedinačne slučajeve, ali mogu govoriti za ostatak zone odgovornosti gde je, na žalost, bilo i takvih slučajeva, ali mogu vam govoriti isto i o merama

koje sam preduzeo ja i pretpostavljena komanda da se počinioци takvih zlodela otkriju i da se predaju Ratnom sudu. Ali na ovom terenu nisam imao ni tih pojedinačnih slučajeva. Da su se desili, ja bih morao to da znam, jer nemoguće je u jednoj vojnoj organizaciji sakriti jedan takav događaj.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle stali smo kod ovog napada na sela Mala Kruša i Velika Kruša i vi ste rekli napada nije bilo, a onda ste u objašnjenju govorili kako ide pretres terena. Dakle vi prolazite teren. Kada otvarate vatru?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa vatra se isključivo otvara onda kada ima vatre, to jest dejstava prema našim jedinicama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle vi idete i samo ako se puca na vas otvarate vatru na one koji na vas pucaju?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa to je normalno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ima neka još okolnost pod kojom se još otvara vatra?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ni jedna više, gospodine Miloševiću. To je takva borbena radnja gde nema preventivnih udara, kako to zovu kolege sa zapada. Jedini slučaj ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači vi idete i otvarate vatru samo kad se na vas otvara vatra na toga koji otvara vatru?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Jasno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to je ono šta ste objasnili.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hteo sam da proverim da li sam vas dobro razumeo. E sad, ovde se dalje tvrdi, dakle da ne pominjem paragraf i potparagraf, već sam ga pomenuo, jer za vas to nije ni važno, tvrdi da su "tokom jutra 26. marta 1999. godine snage SRJ i Srbije ženama i maloj deci naredili da napuste područje i odu u Albaniju (Albania), a zatim zatočile i pretresle muškarce, oduzeli im lična dokumenta i vredne stvari nakon

čega su naredile muškarcima da pod pretnjom smrti pešice odu do jedne nenaseljene kuće u Maloj Kruši". A onda, da ne bih sad to delio mnogo, dalje se kaže da su oni prisilili ove muškarce, uvek se kaže snage SRJ i Srbije, "prisilile ove muškarce i dečake da uđu u kuću, da su na njih otvorili vatru iz mitraljeza ...

SUDIJA ROBINSON: Prevodioci mole da im kažete broj paragrafa. To je paragraf 66(C).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE : To sam već bio rekao na početku, pa sam mislio da nema potrebe da ponavljam, ali evo ponavljam, 66 pod "C". Dakle tog jutra 26. marta 1999. godine, naredili ženama i deci da napuste područje, muškarce pretresli, oduzeli novac i vredne stvari, naredili da idu u jednu nenaseljenu kuću u Maloj Kruši, a zatim na ovu grupu otvorili vatru iz mitraljeza, naredili im da uđu u kuću pa otvorili vatru iz mitraljeza, a potom su kuću zapalili kako bi tela izgorela i da je navodno u toj pucnjava i plamenu oko 105 kosovskih Albanaca, muškaraca i dečaka. Eto, to vam je ovo šta tu piše.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja ne znam koliko puta treba da ponovim da ovoga nije bilo, da nije bilo pljačke, da nije bilo uzimanja ličnih dokumenata, oduzimanja stvari, a vojnik inače ne može u borbi da pljačka, sve i da hoće, jer on sa tim stvarima nema kud. Vojnik u borbi isključivo nosi svoju borbenu opremu, a u sklopu nje je mali borbeni ranac u kome se nosi bomba, rezervna municija, rezervne čarape, pribor za higijenu. Znači sve i da hoće nešto da uzme, on nema to gde da stavi. A da vam ne pričam da nigde nije bilo više od 10 vojnika bez aktivnog starešine koji sigurno tako nešto ne bi dozvolili. Što se tiče ubistava, pa ne znam ko je ovo mogao da sastavi. Jer pazite: ako u zatvorenoj prostoriji otvorite vatru iz mitraljeza, pa popucaće vam bubne opne od detonacije. Znači jednostavno mogao bih da analiziram svaki ovaj navod i da vidim da nešto tu nije u redu. A tvrdim, jer sam bio lično prisutan, da se ovakav događaj nije desio na terenu.

SUDIJA ROBINSON: Da li je iko umro? Da li je iko poginuo u pucnjava, jer vi ste priznali da bi vaše snage uzvraćale vatru kada se na njih puca? Dakle, ja vas pitam: ako se pucalo na vaše snage i ako su vaše snage uzvratile na vatru, da li je iko poginuo u toj pucnjava?

SVEDOK VUKOVIĆ: Da li mislite na teroriste ili na vojnike?

SUDIJA ROBINSON: I na jednu i na drugu stranu. Možete da pravite razliku između jedne i druge strane.

SVEDOK VUKOVIĆ: Pa ako se pogleda detaljno, analiza kompletne ove antiterorističke akcije, vide se gubici naših snaga, a pretpostavljam, znači procene naše da je negde, ako se dobro sećam, negde oko 80 terorista ubijeno u ovoj antiterorističkoj akciji. Moram da kažem i to da smo tela poginulih vrlo retko nalazili, jer su, pre svaga, teroristi koristili civile za izvlačenje i nošenje i ranjenika i poginulih pripadnika, svojih, koje su kasnije tajno sahranjivali.

SUDIJA ROBINSON: Dakle, vi kažete da vaše snage nisu imale nikakve veze sa uklanjanjem tela onih koji su poginuli?

SVEDOK VUKOVIĆ: Pazite, asanacija bojišta je jedna radnja koja se vrši tek nakon završetka i prestanka borbenih dejstava, kada više nema opasnosti po bezbednost vlastite jedinice i u onoj zapovesti komandanta brigade, ja vam to mogu i naći u tački pod pozadinskim obezbeđenjem i piše "asanacija terena". A evo, to vam je ovaj dokument. U tački 8 pod "G" piše "asanacija bojišta". "Asanaciju bojišta vršiti angažovanjem sopstvenih snaga i sredstava po prestanku borbenih sredstava u saradnji sa organima na teritoriji". Inače, gospodine Robinson, za asanaciju terena su, pre svega, angažovane civilne strukture i takvih ekipa za asanaciju je bilo i pri štabovima Civilne zaštite u Prizrenu i u Orahovcu i u Đakovici. A komandant jedinice vojne je dužan da locira mesta i dužan je da pruži podršku u smislu bezbednosti tim ekipama koje vrše pronalaženje i poginulih ljudi i uginulih životinja i tako dalje. To je jedan dugotrajan proces koji se obavlja tek ...

SUDIJA ROBINSON: U toku asanacije, da li su vaše snage pokupile i tela poginulih Albanaca?

SVEDOK VUKOVIĆ: Već sam vam odgovorio na to da ih nismo ni nalazili, a nismo ih kupili, jer je ova akcija trajala četiri dana. Mi ne možemo prekinuti akciju da bismo pokupili tela poginulih. Kažem vam da ih nismo ni nalazili, jer su bili blagovremeno izvučeni.

SUDIJA ROBINSON: A koliki su bili vaši gubici?

SVEDOK VUKOVIĆ: Gubici moje jedinice su bili jedan poginuli i tri ranjena. Mislim da su u celoj brigadi, to se može videti iz analize, samo momenat da to nađem ... Ja mislim tri poginula i sedam ranjenih, ali, molim vas ... Za moju jedinicu znam sigurno. Mogu vam dati imena tih vojnika, ako želite.

SUDIJA ROBINSON: Ne treba. Kolika je bila veličina te terorističke grupe sa kojom ste se borili?

SVEDOK VUKOVIĆ: Pa naša je procena da je bilo oko 1.500 terorista. Uostalom ovde se na mapi ne vidi. Ako se postavi ova mapa Retimlja, videće se da je u selu Retimlje bila komanda 124. brigade, ako se ne varam, ali stavite mapu pa ćemo videti. Dalje ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, ne treba nam sada karta. Jeste li nam rekli kolika je bila velična vaše jedinice kojom ste zapovedali i koja je učestvovala u toj borbenoj akciji protiv te grupe terorista?

SVEDOK VUKOVIĆ: Pa ja sam angažovao u prvom danu i drugom 186 ljudi, a naknadno mi je traženo od komandanta brigade da uputim još jedan vod, ovaj, za zatvaranje jednog pravca gde su se teroristi izvlačili prema planini Milanovac. Tako da ukupne moje snage u toj akciji su bile 220 ljudi, snage vojske su bile negde oko 850 ...

SUDIJA ROBINSON: Možete li da nam kažete kojim oružjem su raspolagale vaše snage, odnosno koje su oružje koristile, a koje su oružje koristili teroristi?

SVEDOK VUKOVIĆ: Što se tiče oružja, normalno, sva oružja koja ima jedan pešadijski bataljon, uključujući i minobacače 120 milimetara koji u toku cele akcije nisu ispalili ni jednu jedinu minu, jer za tim nije bilo potrebe. A bio sam ojačan sa vodom tenkova, vodom mehanizovanim, to su borbeno vozila pešadije i sa vodom protivavionskih topova 30 milimetara. Što se ...

SUDIJA ROBINSON: A s druge strane?

SVEDOK VUKOVIĆ: Što se tiče terorista, oni su isto raspolagali sa odličnim naoružanjem. Znači imali su automatske puške, to su puške tipa

“Kalašnjikov” (Kalašnjikov), doduše najčešće kineske proizvodnje, ali su u istom rangu, raspolagali su sa odličnim snajperskim puškama, sa odličnom optikom rađenom na zapadu, rasplagali su sa puškomitraljezima 7,62 milimetara, mitraljezima 7,9 milimetara i 12 milimetara, znači bilo PKT ruski, bilo “Broving” (Browning) američki, raspolagali su sa protivoklopnim naoružanjem RPG ili “Armbrust” (ARMBRUST) nemački, bilo je dosta toga, a raspolagali su sa bestrajnim topovima, američkim, 76 milimetara, raspolagali su sa minobacačima od ...

SUDIJA ROBINSON: Da li su vaše snage takođe imale mitraljeze?

SVEDOK VUKOVIĆ: Pa jesu, rekao sam, imali smo ono naoružanje koje ima svaki pešadijski ili motorizovani bataljon. To su kalibri, znači, od 7,62 milimetara do 120 milimetara.

SUDIJA ROBINSON: Razumem. Gospodine Miloševiću ...

SUDIJA BONOMI: Izvinjavam se, želim da pitam jednu stvar. Vi ste u odgovoru rekli da nigde nije bilo više od 10 vojnika ...

SVEDOK VUKOVIĆ: Ne dobijam prevod. Nisam razumeo ono šta ste rekli. Nisam čuo celo pitanje.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Vukoviću, vi ste u vašem nešto dužem odgovoru rekli da nigde nije bilo više od 10 vojnika bez aktivnog oficira koji je njima zapovedao. U kakvim okolnostima su grupe te veličine bile aktivna, a bez oficira koji im je zapovedao?

SVEDOK VUKOVIĆ: Uopšte vas nisam razumeo šta me pitate. Znači, pazite: aktivnog oficira ili podoficira, on je komandir jednog streljačkog voda koji broji orijentirno do 30 ljudi. Međutim, kada smo išli na ovakve, ja sam rekao da je borba protiv terorista ili pretres terena vrlo složena borbena radnja, onda smo gledali da povedemo što veći broj starešina, kako bi se izbegli, pre svega vlastiti gubici, nepotrebni, a, normalno, kako bi se što uspešnije izveo zadatak, pa u tom smislu sam rekao da maltene nije bilo više od 10 vojnika, a da sa njima nije bio jedan aktivni starešina, govoreći o ovoj protivterorističkoj operaciji.

SUDIJA BONOMI: Ne, to nije bilo tako prevedeno. U prevodu je rečeno da deset vojnika ne bi delovali bez aktivnog oficira sa njima, a vi kažete da se tako nešto nije dogodilo.

SVEDOK VUKOVIĆ: Ne znam kakav prevod imate, ali znam ono šta sam ja rekao.

SUDIJA KVON: U sledećoj rečenici govori se da je možda došlo do neke greške u transkriptu. Kada ponovo pročitam, tu stoji da ste vi, odgovarajući na pitanje predsedavajućeg sudije, rekli: "Čak i ako je neko želeo nešto da uzme, ne bi to imali gde da stave, a da ne govorimo o činjenici da nigde nije bilo više od 10 vojnika bez aktivnog starešine koji im zapoveda i njihov zapovednik sigurno im ne bi dozvolio da rade tako nešto". To je ono šta ste vi rekli. Dakle šta ste vi, zapravo, rekli?

SVEDOK VUKOVIĆ: Pa upravo sam rekao to šta ste vi pročitali. Jednostavno ne znam šta želite da vam odgovorim.

SUDIJA KVON: Znači rekli ste da nigde nije bilo više od 10 vojnika bez oficirima koji zapoveda, u redu. Shvatio sam, hvala.

SUDIJA BONOMI: Meni je žao što ja to nisam shvatio, ali možda će to da bude rešeno u unakrsnom ispitivanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad vidite, ovde se kaže, dakle, da ste, da su naše snage odvele te ljude u kuću, otvorile vatru, kuću zapalili i tu je poginulo nekih 105 kosovskih Albanaca i onda su svi oni dati u prilogu u listi "C" gde ima, ja ih sada ovde nisam prebrojao, verovatno ih ima nekoliko desetina ... Sve su muškarci...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Imate li slučajno godišta tih ljudi, ja ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa približna starost je uglavnom sve vojno sposobnih ... Evo na prvoj strani ima, čini mi se samo jedan od 17 godina, samo da ne pogrešim, ima jedan od 16, dva od 17 ... Bilo ko ovo gleda može da me ispravi, na drugoj stranici ima jedan 16, jedan 15, ima jedan 13 i na poslednjoj takođe ima jedan 13. A uglavnom su od 68, 24, 30, 27, 33, 26, 28, 38, 32, 46, 45, 22, 23 i tako dalje, 39, 50, 40, 70, 20,

33 i tako dalje i tako dalje, ja na preskok čitam, zato sam i rekao generalno, vojno sposobni muškarci su ovde pobrojani. Pa sad iz ovoga proizilazi da su svi ti što su poginuli bili civili i da ste ih vi pobili tako što ste ih skupili u kuću, postreljali i zapalili kuću.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, gospodine Miloševiću: ako su poginuli mogli su poginuti isključivo u borbi. Mogli su poginuti samo zato što su otvarali vatru i dejstvovali po jedinicama vojske i policije, a nikako van borbi. To vam garantujem da to vojska nije radila. A ja mogu to da ponovim koliko hoćete puta, uostalom možete da dovedete svih 220 vojnika koji su bili u toj akciji sa mnom, oni će vam potvrditi isto to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se desilo da je došlo do ubistva bilo kog civila u toj akciji?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: U ovoj akciji, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se desilo da je došlo do ubistva zarobljenog pripadnika UČK?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Sigurno nije došlo do ubistva zarobljenog, jer iz analize se, inače, vidi da nije bilo ni zarobljenih pripadnika. Ja o taktici dejstva Šiptara na Kosovu mogu puno, mislim na teroriste, da budem precizan, mogu puno da vam pričam. Znači posle početnih neuspeha, ako ih oteramo sa početnih položaja koji su odlično utvrđeni, kada vide da nemaju kud, onda, po pravilu sakrivaju oružje ili ga bacaju, bacaju uniforme, presvlače se i pomešaju se sa civilnim stanovništvom, jer su bili sigurni da neće protiv njih biti preduzimate nikakve mere represije. A u izjavama i mojim, možete videti da smo i u selu Brestovac (Brestoc), na primer, pored topografskih karata, spiskova terorista po nižim jedinicama, čini mi se da je bilo i municije i tako dalje, nalazili i delove vojničke uniforme koje pripadaju terorističkoj organizaciji UČK. Ovih uniformi, što se dalje odmiče akcija, sve ih više nalazimo. Znači najviše smo ih našli zadnji dan kada su oni jednostavno se presvukli i vi imate, ovaj, jednu masu civila koja je inače bila u selu Mamuša (Mamushe), pomešali su se sa njima, jer su znali da im vojska i policija neće učiniti ništa. To im je uostalom bila taktika i 1998. godine i, normalno, za vreme agresije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bili su sigurni, dakle, da vojska ili policija neće učiniti ništa civilima?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako. Iz tog razloga su se i presvlačili u civilna odela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svedok Ali Hoti iz Velike Kruše je ovde rekao da su 25. marta srpske snage opkolile selo Veliku Krušu i da je on video tenkove i prage u selu i da je video da su srpske snage započele granatiranje sela. Šta vi možete da kažete o ovoj njegovoj tvrdnji? Svedočio je 21. aprila 2002. godine transkript 3.589, stranica.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Mogu da kažem da nije tačna. O ovom terminu "okruženo", ja sam već i pričao ranije, ali selo Velika Kruša nikada nije bila okružena. To je prva stvar. Drugo, tenkovi i prage, nije ovo, misli se verovatno na top 30 milimetara, nikada nisu bili u selu Velika Kruša, jer jedinice policije ne raspoložu sa ovim naoružanjem. Ima ga isključivo u jedinicama vojske. Ovde na putu Prizren - Đakovica, to jest Prizren - Zrze, nalazila se sve vreme, tamo negde do kraja 27. predveče, jedinica u blokadi koja se nije pomerala sva tri dana. Imala je isključivi zadatak da ne dozvoli da se teroristi preko reke Beli Drim prebace u neka od terorističkih uporišta, Rogovo (Rogove) i da ih ne nabrajam dalje. Ali policija nije imala ova sredstva tako da nisu ni mogla ući u Veliku Krušu. Dalje, potpuno jedna besmislica. Znači prvo su tenkovi i prage, pretpostavljam s njima i ljudi, ne mogu ići sami, ušli u selo, a onda smo počeli to isto selo, znači vlastite snage da granatiramo što je, dozvolićete, besmislica, teška. A rekao sam već, uostalom kad je u pitanju Velika Kruša, nije bilo granatiranja, jer nije imao ko da ih granatira izuzev moje vatrene grupe koja je bila na tom terenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, a vaša vatrena grupa nije ispalila ni jedni minu, tako ste rekli.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa nije, za sve vreme dejstva ta vatrena grupa nije ispalila ni jedan jedini projektil. Ja sam, doduše, imao i manje kalibre, ali vam tvrdim da granatiranja sela Velika Kruša nije bilo.

SUDIJA ROBINSON: Sada idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Vukoviću, dakle samo da prođem kroz ovo šta ste maločas komentarisali u vezi sa izjavom Alji Hotija da su naše snage okružile selo Veliku Krušu, tvrdite da nije bilo okruženo, tenkovi i prage koje je video u selu i započele granatiranje, vi tvrdite da nije bilo uopšte granatiranja sela.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je, to tvrdim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tome ste dodali i činjenicu da vaši minobacači koji bi eventualno mogli da granatiraju selo, čak nisu ni korišćeni tada.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako, ne samo tada nego sva četiri dana dok je deo moje jedinice bio na ovom prostoru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj isti svedok kaže, da mu je, on je svedočio 22. aprila, to je na strani transkripta 3.589, dakle ovaj isti svedok kaže, on se zove Ali Hoti iz Velike Kruše, da mu je 29. marta 1999. godine Mehmet Krasnići (Mehmet Krasniqi) ispričao da su tog dana u Maloj Kruši srpska policija i paravojska skupile 109 muškaraca, među kojima je bio i taj Krasnići i odveli ih u neku kuću, prekrili slamom, polili benzinom i zapalili, a ovaj Krasnići je nekako ostao živ. Dakle, on je govorio o tome šta mu je ovaj Krasnići rekao, skupili, prekrili slamom i zapalili ovih 109 muškaraca.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja samo mogu da kažem da ništa od ovoga nije tačno. Ali pazite, tu ima više neistina. Kaže srpska policija i paravojska. Pazite, za paravojsku ja za sve vreme boravka na Kosovu i Metohiji nisam video nikakvu paravojsku, niti bilo kog naoružanog pripadnika koji nije pripadao vojsci, znači regularnim jedinicama vojske ili policije. A sigurno mogu da kažem da tamo gde je tada bio tada pukovnik Deliće i gde sam bio i ja, nije mogao da bude nijedan jedini paravojnik, jer bi istog momenta bio razoružan i uhapšen. Dalje, kaže polili benzinom i zapalili, a ovaj je nekako, eto, ostao živ. Ja se izvinjavam, ja ne znam da li je po protokolu, ali što taj Krasnići nije došao ovde da pokaže te opekotine, između ostalog. Znači ovo apsolutno nije tačno: nije bilo paljenja, nije bilo polivanja benzinom, nije bilo paravojske ili šta se već tvrdi. Ona je potpuno neisinita.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U opštini Orahovac je i selo Celine. Vi ste lično učestvovali u događajima u Celinama. Da li je to tačno?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To je tačno, deo moje jedinice i ja smo učestvovali i u događajima, znači tačno u borbi protiv terorista i u selu Celine. To sam već pomnjao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se pod brojem 11 nalazi mapa, Bela Crkva, Celine 25. mart 1999. godine, to je inače D300, tabulator 367, prihvaćen u svedočenju generala Delića 5. jula 2005. godine. Recite, molim vas, šta se desilo u Celinama 25. marta, gde je bila vaša jedinica, šta ste radili, po kojoj naredbi, kakvo je bilo kretanje vaše jedinice?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa iz ove karte se vidi raspored mojih snaga, doduše u 12.00, 25. Ali ja vam mogu reći da smo ujutro, krenula su dejstva sa ove linije koje sam ranije pokazao, oko 7.00. Već u 7.30 je iz rejona sela Celine, rejona sela Velika Kruša otvorena vatra na moj desnokrilni vod i na jedinicu policije koja je vršila pretres prema Velikoj Kruši. Borba protiv utvrđenih terorista je trajala nepun čas. Pretpostavljamo da se veći deo terorista izvukao prema selu Randubrava. U selo Celine je prvo ušla jedinica policije jer je ona, između ostalog i namenjena za pretres naseljenih mesta, a vojska je ostakla po obodu sela. Pošto je policija izvršila pretres sela, ustanovila da u selu više nema terorista, mi smo izašli borbenim rasporedom, znači na istočni deo sela Celine. I ovde, znači, vidite ovo žuto podvojeno, to je raspored mojih snaga u 12.00. Civilnog stanovništva u selu Celine pre otpočinjanja borbenih dejstava nije bilo, a već sam vam ranije rekao da smo dosta sporo rešavali ove vatrene zadatke upravo iz razloga jer nismo bili sigurni da li u selu ima civila ili nema. Kasnije u toku dana, a i sutradan, sretao sam grupe civila koji su izjavili da su, između ostalog, iz Celine i da su se ranije povukli u dubinu teritorije. To sam već pominjao u, ovaj, prilikom ovog svedočenja. Što se tiče mera koje sam ja preduzimao, znači izdavao sam mojim komandirima, mojom potčinjenima, konkretne zadatke za uništavanje, neutralisanje određenih vatrenih tačaka, izdavao sam zadatke da zaštite ljudstvo protiv sprečavanja vlastitih gubitaka i ono šta uostalom radi svaki starešina. Što se tiče naredbe po kojoj je jedinica dejstvovala u Celinama, to je, da vas podsetim, zapovest komandanta brigade za razbijanje i uništenje šiptarsko-terorističkih snaga i deblokadu komunikacija. To je taj polazni dokument na osnovu koga je vršena i ova akcija i, normalno, na osnovu svojih odluka koje sam donosio direktno na terenu, u zavisnosti od nastale situacije. Što se tiče kretanja moje jedinice, znači, vidi se da je ona do 12.00 izašla na istočne padine sela Celine, a deo

jedinice je bio ovde prema objektu Amovac, ovde se ne vidi, prilazio je selima Bela Crkva i Nogavac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste ovaj događaj u Celinama otprilike opisali na način kako ste do sad opisali. Da li je to na isti način opisano u ovoj vašoj izjavi? Ona je ovde data, gospodine Robinson, to je D300, tabulator 369 za vreme svedočenja generala Delića 1. jula 2005. godine i ona je na zahtev gospodina Najsa, samo, na njegov prigovor vi ste odlučili da je uzmete samo za identifikaciju. Sada je ovde imate u sledećem broju pod brojem 12. Je li to vaša izjava, pukovniče?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je moja izjava data Komisiji za saradnju sa Međunarodnim krivičnim tribunalom. Normalno ja sam u ovom prethodnom objašnjenju komentarisao samo pokazanu kartu, a ova moja izjava se bavi kompletnim tim danom, pa da dopunim samo da pošto smo prošli selo Celine, pošto su završena borbena dejstva u selu, negde oko 14.00, ako bi se vratila ona karta bilo bi korisno, u koritu Hočanske reke (Lumi i Hoces) smo naišli na grupu civila, kažem po slobodnoj proceni je bilo njih oko 200, izvestio me moj komandir koji je na njih naišao, lično sam otišao tamo, razgovarao sam, opet su bile, da vam kažem žene, deca i starije muške osobe, razgovarao sam sa jednim starijim muškarcem, on mi je rekao da su se ranije, znači rano ujutro 25. sklonili i pobjegli iz sela Celine i Nogavac da bi se zaštitili od predstojećih dejstava, jer su znali da u njihovim selima ima terorista. Doduše on je i rekao da teroristi nisu bili iz njegovog sela, ali da su ih terali da po obodu sela kopaju zaklone, rovove, što je inače bila praksa. Ja sam mu preneo, to jest naredio da ostane, da civili ostanu na tom mestu dok vojska ne prođe borbenim strojem, a da se onda vrate u selo Celine i Nogavac, jer tamo više nema terorista i neće više biti dejstava. Znam da je ova grupa, bar kad je u pitanju Celine, došla u selo jer me o tome izvestio jedan moj komandir, da je oveća grupa civila došla u selo, ja sam mu naredio da izvrši promenu vatrenog položaja samo u cilju da ne bi došlo, eto, do neke ekscesne situacije bilo kog oblika. A inače se i radilo o jednoj maloj grupi vojnika gde je bilo svega njih 10 i dvojice starešina i iz njihove lične bezbednosti prebacio sam ga u objekat Blinje. U toku dana smo izbili, znači na liniju ovog bližeg zadatka, znači trigonometra 450, on se dobro ne vidi i tu je kota 377 i povija gore prema selu Donje Retimlje (Retime e Ulet) gde je organizovan odmor ljudstva i, normalno, organizovana linija blokade

kako u toku noći ne bi bilo izvlačenja terorista prema ovim objektima koje smo već ranije pretresli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U ovoj vašoj izjavi se isto vidi, u ovom četvrtom pasusu ovo šta ste maločas usmeno govorili, da je iz sela, piše: "Prvi kontakt sa šiptarsko-terorističkim snagama bio je oko 7.30 kada je u rejonu sela Celine otvorena vatra po mom desnokrlnom vodu i jedinici policije. Odgovoreno je na vatru. Borba je trajala nepun čas kada su ŠTS razbijene i verovatno se povukle u selo Randubrava". I između ostalog kažete ovo šta ste već rekli "pretres sela je vršila jedinica policije. Kroz selo sam prošao oko 10.00 i nisam zatekao civilno stanovništvo". Dakle to šta ste maločas rekli, to stoji i onda govorite da ste naišli...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, tu sam dao ovu izjavu i posle sledeći ovaj paragraf govori ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... na tih 200 civila.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Kažem ove brojke, molim vas kad su civili u pitanju nemojte uzimati kao konačne, jer je to slobodna procena, niko ih nije brojao, niko ih nije u tom smislu, ovaj, kontrolisao, da možemo tačno da kažemo u cifru, ali to je otprilike slobodna procena i moja, ja sam bio na licu mesta i moji komandiri. I vidi se da je ta grupa kasnije stvarno i otišla u selo Celine nazad u svoje kuće. Normalno, slede oni događaji od 1. i 2. aprila 1999. godine...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koje smo prošli.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Koje smo prošli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, gospodine Robinson, pošto je ovo za vreme svedočenja generala Delića samo prihvaćeno za identifikaciju, ja zahtevam da se sada uvede kao dokazni predmet, ova izjava pukovnika Vukovića koju je sada komentarisao.

SUDIJA ROBINSON: Prihvata se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Mi smo, dakle, sad videli ono šta ste vi dali komisiji, ja bih vas samo, pukovniče, za jedan čas zadržao na

izjavama koje ste davali Komisiji za saradnju. Da li ste vi bili u toj ekspertskoj grupi?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne, ja nisam bio član te ekspertske grupe, niti komisije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, objasnite samo kako ste vi radili? Kako ste dali izjavu?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa mene je lično kontaktirao čovek koga sam slučajno od ranije znao, tokom službe, pukovnik Đurović. Kažem vam već sam bio u penziji kada sam davao izjavu. Rekao mi je da bi trebali da se vidimo, videli smo se. On mi je objasnio kako funkcioniše komisija, koji su joj zadaci, zašto je formirana i pitao je da li želim da objasnim dejstvo svoje jedinice u tom vremenu i tom prostoru, što sam ja, normalno, prihvatio, jer meni je u cilju da se o ovim događajima kaže istina. Tako da sam tu izjavu, ako mislite o tehnicu izrade, napisao sam rukom, a on je kasnije to obrađivao, kucao, ja sam pregledao posle, normalno, dokument, uporedio i potpisao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li su i vaši potčinjeni davali izjave?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Davali su mi moji potčinjeni izjave, doduše oni koji su učestvovali u ovoj akciji i oni koje je ekspertska grupa uspela da pronađe, jer jedan deo je već bio otišao iz vojske, znači prestala mu je služba, a drugi deo se, recimo, nalazio na izvršavanju raznih borbenih zadataka, između ostalog i u kopnenoj zoni bezbednosti tako da oni koji su mu bili dostupni, njih je kontaktirao i dali su izjave. Ja deo tih izjava imam i ovde, a ako je interesantno ja mogu i njih da pročitam i predočim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to ćemo možda kasnije i da uradimo. A da li znate da se u paragrafu 63 pod "A" koji je posvećen opštini Orahovac navodi da su ujutro, 25. marta 1999. godine, dakle 25. marta 1999. godine: "snage SRJ i Srbije opkolile selo Celina tenkovima i oklopnim vozilima i da su nakon granatiranja sela ušle u selo i sistematski harale i pljačkale iz kuća sve što je imalo ikakvu vrednost, palile kuće i radnje i uništile staru džamiju zbog čega je većina meštana kosovskih Albanaca pobeгла u obližnju šumu pre nego što su stigle vojska i policija".

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ovde ima puno tvrdnji, ja ako nešto preskočim, molim vas da me opomenete. Prvo, selo Celine nikad nije bilo opkoljeno kao uostalom ni jedno selo tokom izvođenja ove protivterorističke operacije. Nema smisla opkoljavati selo ako želite da borbenim rasporedom izvršite radnju koja se zove "pretres terena". Znači tvrdim da selo Celine nikad nije bilo opkoljeno. Dalje, tvrdim da granatiranje sela nije postojalo, to sam već i rekao ranije, jer ta vatrena grupa koja bi mogla da granatira selo, nije ispalila ni jednu minu taj dan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a rekli ste maločas da ste imali ojačanje, tenkovski vod ili šta? Da li su oni možda pucali?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Ovde ne. Gospodine Miloševiću, postoji inače naredba koja je data još pre počinjanja rata, da se vodi računa i da se strogo pod kontrolu stavi upotreba svih kalibara. Očekivali smo agresiju na osnovu procena koju se vršile više komande. I štedeli smo posebno te kritične kalibre. Uostalom nema smisla upotrebljavati tenkovski top za uništavanje snajperista. Znači postoje drugi kalibri koji su predviđeni za to, a, normalno ako se ne može uraditi drugim, onda bi se upotrebio. Međutim u selu Celine nije korišćeno tenkovsko naoružanje izuzev mitraljeza 7,62 milimetara koji je spregnut sa topom. Inače, da znate, odobrenje za upotrebu tenkovskog naoružanja, tenkovskog topa, daje isključivo komandant brigade, a komandir voda i niže starešine samo ako je direktno napadnuta jedinica, normalno oklopnim sredstvima. Dalje, kaže se "sistematski harali i pljačkali iz kuća sve što je imalo ikakvu vrednost". Pa ja sam već malopre rekao da vojnik, sve i da hoće, nema sa tim gde. Pa da li je normalno očekivati da se na njega puca, a on da nosi televizor na ramenu, jer je i televizor, kaže, isto neka vrednost, da ne pričam o težem nameštaju. Dalje, kaže se palile kuće i radnje. Pa to apsolutno nije tačno. To vojska nikada nije radila. Uništile staru džamiju. Ja se ove džamije i ne sećam. Ako je uništena, onda je mogla, mogla je biti uništena samo iz razloga, jer se sa nje otvarala vatra na vojsku. A da vas podsetim, ako se bilo koji objekat koristi u vojne svrhe, on je legitiman cilj koji se gađa. Ne mogu se setiti stvarno džamije u Celinama, ali sa sigurnošću se sećam džamije u Donjem Retimlju na kojoj je stajao i mitraljez i snajperista i koji su nas skoro tri i po, četiri sata držali praktično zakovane za zemlju, jer nismo mogli da napredujemo dalje od vatre koja je bila i precizna i jaka. Dakle ako je i uništena džamija, uništena je samo zato što je se iz nje pucalo na vojsku i policiju. Kaže "pobegli su u

obližnju šumu". Molim vas, oko sela Celine, onaj i ko se ne razume u kartu, on vidi da oko sela Celine nema ništa zeleno, znači nema šume, ima samo pojedinačnih voćnjaka. Ima uz Hočansku reku ima, mi to zovemo vrzine, to je nisko rastinje, možda visine metar i po, dva u najboljem smislu, a šuma uopšte nema na ovom prostoru, to je golo. Šuma ima tek na Milanovac planini koju sam ranije pominjao, a to je 10 do 12 kolimetara od ovog rejonu. Znači nisu mogli pobeći u šumu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, oni kažu da su otišli u obližnju šumu još pre nego što je vojska i policija ušla u selo.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja vam kažem nema šume tamo, znači nisu mogli otići u šumu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle u vezi sa ovom tvrdnjom opkoljavanje sela, rekli ste nije bilo.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Granatiranja sela, rekli ste nije bilo?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Paljenja kuća, nije bilo?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pljačkanje?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno, tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ništa nije bilo?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Ako me pitate, bilo je uništenih kuća, ali samo u dejstvima protiv utvrđenih vatrenih tačaka terorista, ali paljenja naknadnog, namernog, to sigurno nije bilo.

SUDIJA ROBINSON: To je još jedan primer, pukovniče. Ako je bilo razorenih kuća, to je bilo samo zbog vatre koja je uzvraćena na napad terorista. Da li kažete da je to bila takva situacija: da su teroristi pucali, da je uzvraćena vatra i tokom uzvraćanja vatre, kuće su uništene. To je vaš iskaz i to je vrlo važno kao dokaz onoga šta se desilo, a ne ono šta je trebalo da se desi na osnovu naređenja po kojima su vaše snage trebalo da se ponašaju.

SVEDOK VUKOVIĆ: Da, ovo šta sam ja upravo ispričao su samo činjenice, jer ja vam govorim na osnovu ličnog iskustva, ja sam sve vreme bio, praktično, u prvoj borbenoj liniji sa mojim vojnicima. I sve ovo šta govorim su činjenice. A ako pogledate inače pravac prostiranja opšteg dejstva moje jedinice, selo Celine otprilike dođe na polovini te širine zone. Tako da sam u selu Celine i lično bio prisutan, fizički, ako na to mislite i govorim vam samo činjenice.

SUDIJA ROBINSON: I vi ste videli da su kuće uništene? Bili ste očevidac uništavanja kuća?

SVEDOK VUKOVIĆ: Ne, ja nisam bio očevidac uništavanja kuća, ja vam pričam da je bilo pojedinačnih kuća koje su uništene, ali samo kao posledica dejstva oružja kojim su uništavane vatrene tačke terorista, koji su pucali na nas.

SUDIJA ROBINSON: Bili ste očevidac razaranja tih pojedinačnih kuća?

SVEDOK VUKOVIĆ: Bio sam očevidac, znači u svakom ratu ima razaranja kuća.

SUDIJA ROBINSON: Ne, ne treba da kažete ništa o pretpostavci šta se dešava u svakom ratu. Šta se desilo onog dana kada ste vi bili tamo? Da li vi kažete da ste bili očevidac razaranja pojedinačnih kuća i drugo, da li vi kažete da je to učinjeno u odgovoru na vatru terorista?

SVEDOK VUKOVIĆ: Ako se pogleda ceo transkript, biće jasnije. Znači otvarana je vatra, između ostalog i iz kuća koje su pripremljene za vatreno dejstvo. Znači na prozorima postavljeni džakovi sa zemljom i peskom, pripremljena prostorija, izbijeni prozori i vrata sa druge strane da bi moglo iz kuće da se dejstvuje. Ako iz zatvorene prostorije ispalite metak, neki jači kalibar, ostaćete vi gluvi, povredićete sebe. Znači selo Celine je bilo odlično u tom smislu utvrđeno. I kao posledica toga bilo je i uništavanja takvih vatrenih tačaka koje su bile u kućama. Dakle moj odgovor je da, bio sam prisutan kad su pojedinačne kuće koje su koristili teroristi uništene.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

SUDIJA BONOMI: Možda to pojašnjava, ali malopre ste rekli da ste bili prisutni. Vi nas uveravate da ste vi videli kada se to dešavalo, ali da niste videli rezultate toga šta se dešavalo tog dana, je li tako?

SVEDOK VUKOVIĆ: Ne znam na kakve rezultate mislite?

SUDIJA BONOMI: Pod "rezultatima" mislim na "oštećenja". Vi niste rekli da ste videli rezultate kasnije, već ste videli da se vatrom vaših snaga nanosi ta šteta.

SVEDOK VUKOVIĆ: Jasno je da se to odmah vidi. Ako dejstvujete po neprijatelju koji je u kući, normalno je da se ta kuća ošteti. I to se odmah vidi.

SUDIJA BONOMI: Da li ste vi zaista videli da se to dešava?

SVEDOK VUKOVIĆ: Pa da vam kažem ...

SUDIJA BONOMI: Da ili ne? Da ili ne?

SVEDOK VUKOVIĆ: Da, bio sam prisutan.

SUDIJA BONOMI: Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, pukovniče, ovo je sasvim jasno. Samo da pogledam dalje šta kaže isti ovaj paragraf ... Zbog prevodilaca koji imaju pred sobom dokument skrećem pažnju da sam još uvek na 63, tačka "A", pred kraj tog paragrafa kaže se da su "28. marta 1999. godine snage SRJ i Srbije prisilile hiljade ljudi koji su se skrivali u šumi da izađu. Pošto su te civile naterali da otpešače do obližnjeg sela, muškarci su odvojeni od žena, pretučeni i opljačkani. A oduzeta su im i sva lična dokumenta, a zatim su muškarci naterani da otpešače do Prizrena, a na kraju prisiljeni da odu u Albaniju". Evo to piše u ovoj tački "A".

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ovo apsolutno nije tačno. Prvo, 28. marta, ja pretpostavljam da se ovaj paragraf odnosi na Celine ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da to je ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Vojska je bila, konkretno moja jedinica je bila u Retimlju, Donjem Retimlju i delu Mamuše. Znači do 28. marta 1999. godine, gospodine Miloševiću, moja jedinica nije imala nikakvih dejstava, nego smo vršili popunu gorivom, prikupljali jedinicu i spremali se da izvršimo marš za selo Bistražin (Bistrazhin). Znači 28. apsolutno nije bilo uopšte vojnika. Čak su se i ove snage koje su bile u blokadi 27. vratile u svoj rejon. Znači uopšte vojske nije bilo 28. u ovom rejonu ovde, a što se tiče prisile, oduzimanja ličnih dokumentata i tako dalje, to tvrdim da toga nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Toga nije bilo tu ili toga nije bilo na bilo kom mestu?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa toga nije bilo uopšte u mojoj jedinici. A ja ću ako treba o pojedinačnim slučajevima zloupotrebe, čak i zločina, o dva slučaja ću vam pričati kada me o tome budete pitali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ovde nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde je svedok druge strane, Rešit Salih (Reshit Salih) iz Celina rekao da je 24. marta srpska vojska bila u crnim uniformama i da je otvarala vatru na kuće i zgrade uključujući i džamiju u Celinama, da su tom prilikom zapalili kuće, odnosno da su jedinice Vojske Jugoslavije tog dana okružile selo Celine, granatirale ga, zapalile ga, a potom je vojska ušla u selo i tada su otvarali vatru po kućama i zgradama. On je svedočio od 19. do 22. aprila 2002. godine, ovo je na stranici transkripta 3.542. Dakle kaže da je 24. aprila 1999. godine vojska bila tamo u crnim uniformama, otvarala vatru, uključujući i džamiju, zapalili kuće, okružile selo, granatirale ga, a potom ušle u selo i otvarale vatru po kućama i zgradama.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ovo ne odgovara istini. Prvo, 24. marta moja jedinica se nalazila u jednom selu, Žur se zove, znači uopšte nije bila u selu Celine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, neka je on pogrešio, pa da je to ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Dalje, što se tiče ovih crnih uniformi, crne uniforme su na Kosovu i Metohiji imali samo teroristi, samo pripadnici

terorističke, takozvane Oslobodilačke vojske Kosova. Ja nisam u našim redovima, a ni u redovima jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova nikada video crnu uniformu. Uostalom te se crne uniforme, ja mislim i ovih dana pojavljuju u Kosovu i Metohiji, bar su tako preneli mediji. Dalje, što se kaže da je vojska ušla u selo pa otvarala vatru po kućama, pa to je potpuna besmislica. Da se otvara vatra po praznim objektima, to ni jedan vojnik, ni jedne jedinice neće da uradi, jer, između ostalog, za svaki zadatak se odobri i određena količina municije. Pa šta da radimo, da ostanemo bez municije pa da nas pomlate teroristi u nekom drugom selu? Znači ovo apsolutno nije tačno što izjavljuje ovaj svedok Tužilaštva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj svedok tvrdi da su srpske snage naredile da se odvoje žene i deca od muškaraca, da su muškarci opljačkani, da su im oduzete dragocenosti i lična dokumenta koja su bila zapaljena, a potom su muškarci formirali liniju i marširali su dok su bili na nišanu u pravcu sela i Prizrena i da su stajali na jednom od punktova sa rukama podignutim iznad glave šest sati. On je svedočio ovih datuma koje sam vam rekao, to je na istoj stranici transkripta.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam već o ovoj grupi civila već ranije pričao, znači ni je tačno da ih je iko pljačkao, da su im oduzimane dragocenosti i lična dokumenta, čak ih nismo ni kontrolisali. Ali ne znam koja je svrha da neko ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čekajte samo, pukovniče, molim vas. Vi ste pomenuli da ste sreli u nekoj uvali neke reke grupu od 200 civila.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali on ovde govori da su, govoreći o Celini, da je ušla vojska, jedinice toga dana ušle u selo, da su odvojili žene i decu od muškaraca, a onda muškarce opljačkali, oduzeli dragocenosti i formirali liniju da idu prema Prizrenu.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja sam malopre rekao da u selu Celina nije bilo civilnog stanovništva pre otpočinjanja borbenih dejstava. To sam pouzdano saznao od civila koji su bili u dolini Hočanske reke, to su mi oni rekli, da su ... A ličnim uvidom sam ustanovio da stvarno nema civila u tom selu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to piše i u vašoj izjavi. A ovaj svedok takođe tvrdi da je 26. marta oko 7.00, 8.00, tako je on rekao, 7.00, 8.00, grupa od preko 40 policajaca došla do šume Pisjak gde se skrivalo 5.000 do 6.000 izbeglih ljudi i uz pretnju oružjem otela novac, nakit i lične isparave. Šta možete da kažete o toj tvrdnji, znači 26. marta ujutro ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa u najmanju ruku da je nelogično, jer je ranije izjavio da smo ih 24. oterali ka Prizrenu. Pa kako smo ih onda mogli 26. naći u nekoj šumi ako smo ih već oterali ka Prizrenu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali evo, nek je on pogrešio. Gde ste vi bili 26.?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: 26. je moja jedinica već bila na prilazima, znači rano ujutro 26. je selo Randubrava ... Ovaj, izvršan je pretres tog sela ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde je ta, gde je ta šuma Pisjak?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja iskren da budem ne znam jer je nema na karti. Pretpostavljam da je to neki lokalni naziv. Ali opet vas vraćam na ono šta vam stalno pričam. U ovom rejonu nema šume. Ima samo voćnjaka, vinograda i pojedinačnog drveća.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li bi bilo moguće da se, eto, u tim voćnjacima i vinogradima skriva, kako on kaže 5.000, 6.000 ljudi, a da nekih 40 policajaca dođe da ih opljačka i uzme nakit, novac i lične isprave.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno je to nemoguće da tolika grupa ljudi bude na jednom rejonu, a da je niko ne vidi. Znači to je apsolutno nemoguće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle jeste li vi 26., dakle, bili u tom kraju?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa bio sam, kako nisam, gospodine Miloševiću, pričam od 25. do 28. sam bio na tom terenu. I velika koncentracija izbeglica je bila isključivo u selu Mamuša. To je selo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je tursko selo ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To je selo pretežno naseljeno turskim stanovništvom, a bilo je sigurno dva puta, opet po nekim slobodnim

procenama, više civila iz ovih susednih sela. Razgovarao sam i 28. i sa meštanima sela Mamuša. Mogu vam i to reći da oni nisu hteli da kupe oružje od terorista, jer su teroristi svom narodu vrlo skupo prodavali oružje pod određenim pretnjama, nisu hteli, znači, da učestvuju u njihovoj raboti, ali su bili maltretirani od terorista, a i žalili su se, jednostavno, da ne mogu da izdrže toliki broj stanovnika u svom selu. Nemaju kud da ih smeste. Ali inače da je u nekom drugom rejonu bila ovolika koncentracija, to je prosto netačno. Ja kažem zaticali smo grupe od 100, 200, u onom jednom slučaju 500 ljudi na jednom mestu, ali ih više nije bilo. To vam ja tvrdim, sem u selu Mamuša.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to koliko je moglo da bude i kolike su te grupe je jedno pitanje. A da li je iko išta oduziamo od tih ljudi, maltretirao, razdvajao muškarce od žena i dece i to šta se često pojavljuje? Neka ih je bilo i 15, a ne 200.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, vojska nikad nije ni odvajala, ni pljačkala, ni oduzimala i nije proterivala, kako ovde piše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Drugi svedok, Agim Zečiri (Agim Hajdar Zeqiri) iz Orahovca navodi da je konvoj sa izbeglicama sačinjavao otprilike 4.000 ljudi i da je bio praćen od strane Vojske Jugoslavije i policije u pravcu Albanije. Da li je bio tada formiran neki konvoj iz Orahovca, da li ga je neko usmeravao u pravcu Albanije, da li išta možete o tome da kažete, da li je neko ove ljude proterao za Albaniju kako navode ovi svedoci?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Konvoj i ako je postojao, sigurno nije bio praćen od strane vojske. Koliko znam ni od policije. Tačno je da je odmah po otpočinjanju agresije 24. marta, a posebno 25. marta 1999. godine i sve je to trajalo do prvih dana aprila, bilo dosta civilnog stanovništva koje je odlazilo za Albaniju. Moglo je da ide, doduše i za uže područje Srbije i u Crnu Goru, ali je većina, iz njima poznatog razloga, odlučila da ide u Albaniju. Ali nikada konvoji nisu bili praćeni i nisu bili usmeravani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li im je neko rekao da napuštaju svoja mesta i da idu negde?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa nije im rekao, čak suprotno. Gde god smo imali kontakt govorili smo im da ostanu u svojim selima, da ih ne

napuštaju. Ako me to pitate, moj je odgovor da nije bilo ni nagovaranja, ni naređivanja, posebno da se napuste sela i da se negde ode, bilo gde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svedok Isuf Džemini iz Celine, ili Jemini (Isuf Jemini) ili Đemini, ja baš ne znam tačno da pročitam albansko ime, iz Celina, on je svedočio 24. jula, transkript 8.559, kaže u svom iskazu da je preko radio veze, kod 444, čuo razgovor između glasa koji je pripadao policajcu iz Celina, koji je govorio da su mnogu ljudi u Celinama ubijeni, a drugi glas ga je pitao da li je veći maskr nego u Račku (Recak), na šta je ovaj odgovorio da je dva puta veći masakr. Šta vi znate o tome, on kaže masakr u Celinama? I to je bila njegova izjava koja je ovde dokazni predmet 276.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Masakra u Celinama sigurno nije bilo, ali me je malo ovaj kod 444 ... Ja ne znam šta to znači. Uostalom odakle jednom civilu radio uređaj koga imaju samo vojska i policija?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pretpostavimo da ga je ukrao.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: A odakle je mogao da potrefi frekvenciju na kojoj radi policija? Dobro, to nije bitno. Mislim, ne mislim, gotovo sam siguran da smo mi za ovu akciju kad je vojska u pitanju imali tajni naziv "Poljanica". A uz taj naziv "Poljanica" je dodavan određeni broj da bi se prilikom poziva izvršila identifikacija. Doduše, mi smo se i lično, preko uređaja, raspoznavali glasove, a što se tiče policije, oni su imali, mislim naziv "Čegar", ali opet neki broj posle toga, tako da ovaj kod 444, mislim da je izmišljen. A što se tiče masakra, ja sam rekao da je moja jedinica bila u Celinama, da sam lično bio u Celinama i da tamo maskra nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste rekli da nije bilo civilnog stanovništva uopšte u Celinama.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa nije 25., nego su tek, kažem vam 25. popodne deo vraćen u selo kad su završena borbena dejstva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ovde se, samo da vidim pod kojim je to brojem, ja imam ovde i ove karte Retimlja, samo da vidim ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To vam je broj 18.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pod brojem 18 je, pod brojem 18 je vaša izjava koju ste dali u vezi sa ovim događajima od 25. do 28. marta

1999. godine. Gospodine Robinson, to je D300, tabulator 406, takođe je označen za identifikaciju za vreme svedočenja generala Delića. Da li je ovo vaša izjava?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je moja izjava data Komisiji za saradnju u kojoj se detaljno opisuje ovaj prvi dan borbenih dejstava, znači 25. mart 1999. godine. A da vas ne buni, to je bila ideja komisije koja je tražila izjavu, da razdvojimo dejstva po danima, a da posebno izjave damo i kasnije za pojedinačna mesta. Tako da smo deo tih izjava već prošli. Ovde se vide takođe moji osnovni podaci, koju sam dužnost obavljao ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ovo je u 18. ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, da, taj i gledam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U broju 18 nema vaših osnovnih podataka, ovde samo piše "Dejstvo jedinice u vremenu od 25. marta do 28. marta 1999. godine", ne znam da li imamo isto i onda počinje "26. marta 1999. godine (drugi dan dejstava), po svitanju primio sam izveštaj da se u rejonu Šarap nalazi veća grupa civila od oko 500". Da li mi imamo istu tu izjavu?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Očigledno ste pobrkali, ova izjava je kasnije, ali mogu da je prokomentarišem, samo momenat. To je upravo ono šta sam i pričao, da me je rano ujutru pre otpočinjanja borbenih dejstava izvestio komandir voda da se u rejonu objekta Šarap nalazi veća grupa civilnog stanovništva i pitao me kakve mere da preduzme. Ja sam otišao lično tamo i naredio sam da će to stanovništvo da izvuče van prostora izvođenja borbenih dejstava, da mogu da odu u svoja sela ili da biraju bilo koje selo koje je van prostora borbenih dejstava, znači Celine, Nogavac, Brestovac, Velika Hoča (Hoce e Madhe), Mala Hoča (Hoce e Vogel), Bela Crkva, Zrze i da ne nabrajam dalje. Znači mogli su uostalom otići gde god su hteli ili Đakovicu, ako su hteli. Ali bila je ideja samo da se sklone iz prostora u kome će se možda izvoditi dejstva, jer mi ne znamo dok ne krenemo ima li terorista ispred nas i hoće li otvarati vatru. Kod mene je ova izjava označena, gospodine Miloševiću, sa brojem 16. Ja mogu da je pročitam ako ima potrebe, ali je suština u ovome šta sam vam rekao i bez izjave. I vidi se iz moje izjave da me je komandir vatrene grupe izvestio da je pored njegovog položaja, vatrene, grupa civila prošla oko 8.00. I to otišla putem prema selu Velika Kruša. A takođe se kaže da je jedna grupa civila ...

SUDIJA KVON: Pukovniče, govorili smo o vašoj izjavi koja je označena brojem 18, ne 16.

SVEDOK VUKOVIĆ: Pa izjava označena brojem 18 ...

SUDIJA KVON: Pustite optuženog da postavlja pitanja i izvodi dokaze. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Možda sam ja pobrkao u ovim svojim beleškama, pukovniče i pretpostavljam da ste u pravu, ali svejedno je kojim ćemo redom proći te izjave. Dakle je l' imate vi pod brojem 18 ovaj dokument koji se odnosi na 25. do 28. mart 1999. godine, gde govorite da ste "26. marta 1999. godine po svitanju primio izveštaj da se u rejonu Šarap nalazi veća grupa civila" i tako dalje. Je l' imate to pod brojem 18?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pod brojem 18, gospodine Miloševiću, je kod mene 25. mart 1999. godine. A ova izjava koju vi navodite je pod brojem 16 i u njoj stoji ovde opis ovih događaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. Meni je takođe, meni je pod brojem 16 vaša izjava koja, upravo kako ste vi rekli, prvo govori o tome da ste obavljali dužnost komandanta Drugog motorizovanog bataljona 549. motorizovane brigade i onda govori o vremenu od 25. do 28. ...

TUŽILAC NAJS: Ja sam sad zbunjen. Molim da se to stavi na grafoskop, zato što sada više ne znam o čemu govorimo.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, sada smo u stanju konfuzije koja proizlazi iz načina na koji vi izvodite dokaze. Morate to da razjasnite. Izvedite nas iz konfuzije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa evo, pokušavam, ali očigledno u sređivanju ovih dokaza kod mene je ovde naznačeno da se ova izjava odnosi na dokument u broju 18, a kod pukovnika to nije učinjeno identično. A ja sam pretpostavljao da imamo potpuno iste kopije dokumenata. Verovatno je napravljena neka tehnička greška. Dakle i pod brojem 16 i pod brojem 18 su njegove izjave samo što su, izgleda, te izjave zamenjene. Jer kod mene je

pod brojem 18 izjava o dejstvima od 25. do 28. i odnosi se na ovo šta sam počeo da čitam i onda još jedna izjava koja se odnosi na 27. To je kod mene pod brojem 18. A pod brojem 16 je upravo ova izjava o kojoj svedok govori, a to je vreme, Bela Crkva, Randubrava, Celine, Donje Retimlje, dakle od 25. do 28. Zato bi najbolje bilo da stavite izjavu na grafoskop, pukovniče, molim vas.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Za 26.?

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, moramo da prekinemo ovog trenutka jer drugi slučaj treba da počne u ovoj sudnici. Molim vas da to sredite tokom večeri. Nastavljamo sutra u 9.00.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vrlo dobro.

Fond za humanitarno pravo